

ELŐFIZETÉS

HELYSEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Először két sor egyenlő 20 fill.
 minden következőnél 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 157

KIADÓHIVATAL
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, június 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Nem halasztják el az adókievetést.
- A Korcsolya Egylet új otthona.
- Az eladósodott tisztviselők.
- Tévesen kiírt pályázat a városnál.
- Elindulnak a fejedelmi csapatok.
- Ferradalom Olaszországban.
- Megdrágul a pórtékadás.
- Kunitzer az igazságügyminiszternél.
- Templom és káoszárnya.
- Felfedezett történelmi okmány.
- Az aradi gyógyszerész sztrájk.
- Berlini nagykövetség nyugalmában.
- Ha a püspököt nem várják.
- Megsértődött táncművésznő.
- Balletmester és táncosnő.
- Az aradi gyermeknap.

Adósságszerző délutánok.

Arad, június 9.

A bünre az éjszakák csábitanak, az adósságszínálásra pedig a délutánok. Így látja a helyzetet Urbán Iván báró főispán, a tisztviselők üres délutánjairól szólva és be kell vallani, hogy sok igazsága van.

Az egyfolytában való hivataloskodást tulajdonképpen átvettük a nagyvárosok gyakorlatából, a nélkül, hogy az a körülmény, a mely ezt a nagyvárosokban indokoltá teszi, nálunk föl lenne fedezhető. Az egyfolytában való hivataloskodásnak nem lehet az indoka, — a miről annak idején nálunk szóltak — hogy a hivatalnoknak módja legyen délutáni mellékkeresetre. Az a hivatalnok, a ki a köz-

igazgatás szolgálatában áll, adja oda egész munkaerejét, teljes szellemi produktivitását a közigazgatásnak; ha ez így történik, több joggal kívánhatja, hogy a közigazgatás a munkáját jobban fizesse meg s elmulik a szüksége mellékfoglalkozásnak. Erre különben alig is van mód: a legtöbb tisztviselő a kereskedő üzletek, vállalatok belső ügyeihez, bürokratikus dolgaihoz nem ért és így kisegítőnek nem igen alkalmazható.

Szükség van az osztatlan munkaidőre, és szociális jelentősége van annak ott, ahol a tisztviselőket a lakásdrágaság arra készíti, hogy a város középpontjától távol, esetleg a város területén kívül levő helyen vegyenek lakást, ahonnan tehát napjában egyszer jöhetnek be. Az egyfolytában való hivataloskodás itt módot ad arra, hogy a hivatalnok és családja olcsóbb lakást bérelhessenek, és arra is, — ami talán fontosabb, — hogy a hivatalon kívüli időt portól és füsttől kevésbé fertőzött környezetben töltsék el, ahonnan reggel a villamos, vagy a helyi vasut beviszi, este hazahozza.

Aradon ilyen okról nincs szó. A lakások nem mondhatók olcsónak, de a hivatalnok közlekedési eszközök híján nem segíthet magán azzal, hogy a külső részre, Ujaradra vagy Mikelakára megy lakni. (Az utóbbi helyre már kiviszi a hegyaljai villamos; ez azonban egyáltalán nem ösztönözte a

hivatalnokokat, hogy Ujmikelakára menjenek lakni.) Itt az osztatlan munkaidő behozatalára két körülmény vezetett: először, mert a vármegyénél, a vasutnál és a bíróságoknál is így van, másodsor, mert így határozottan kényelmesebb.

A törvényhatóság nem sajnálta a kényelmet a városi tisztviselőktől, — az árát azonban ők fizetik meg. Az ára a szabad délutánok kihasználásában van, amely többnyire pénzbe kerül. A főispán kétségtelenül általánosított és ő maga fogja elismerni, hogy dicséretes kivételek vannak; a többséget azonban a szabad délutánok flottebb életre, szórakozásokra, a kávéházak sűrűbb látogatására viszi, ami mind pénzbe kerül.

Bizonyos, hogy nem ez az egyetlen és nem a legnagyobb oka a hivatalnokok eladósodásának. Hiszen az eladósodott és előlegeken nyargaló hivatalnokok fölfedezhetők a magán-üzemelnél is, ahol más a munkaidő. Az eladósodás fő oka az, hogy korábban kezdődnek az igények, mint az azokhoz való fizetés. De ha az egyfolytában való hivataloskodás csak legkisebb fokban hozzájárul a tisztviselők adósságainak szaporításához, akkor azt — miután a közönség előtt úgy se szimpatikus és igazi előnyt a tisztviselőkre nézve úgy se jelent — be kell szüntetni.

A szomorú tapasztalat regisztrálását azzal zárta be a főispán, hogy

Chiffa.

Írta: Ifj. Hegedüs Sándor.

Napsugár játszott a falon, mikor felköltöttek, hogy utra keljek. Gyönyörű kék volt az ég, amilyen kék csak nyáron szokott lenni a mi alföldünk felett, de itt februárban ugyanolyan szép diszben pompázott, amely kék szín élénk ellentétben volt Algir város fehér falival. Nem telt bele ötven perc és mi autóra kapva roboztunk a szerpentin uton Mustafa Pasa felé, hogy átkelve az első hegyhalmon, Afrika vörös testű földjén vágassunk Blida felé. Érdekes és újszerű volt a vidék. A francia kultúra gyönyörű eredményeket ért el a vörös ragyás földön, az egész olyan képeket adott gazdag ártévényével, mintha ez nem Algir volna, de maga Délfranciaország, egy pár száz kilométerrel még lejjebb csuszott kiadásban.

Február volt és a golyák kis csapatokban álldogáltak a vizek partján, mint akik várakoztak a késlekedő időre, hogy aztán utra keljenek és tavasz szárnyán érkezzenek az alföldi rónaságra. Az autó sebesen haladt és kis tanyák, francia mintára épült falu-városok és mezőgazdasági épületesoportok vonultak el mellettünk. Jó két órai utba került, míg elértük Blidát. Ez egy francia garnison állomáshelye, egy kis arab város, európai negyeddal, semmi különlegesség, mégiscsak nem is érdekes az egész hely. De annál furcsább és különlege-

sabb az a vásár, amelyet itt a nagy vásártéren az arabok rendeznek.

Aki nagy emberfelvonulást, ember fajkeveréket, színés csoportozatokat és hullámozó emberrajt akar látni, az nézzen meg egy ilyen vásárt. Mily tömege a keleti nép és mily összevisszasága a tömegnek. Hogy forog, él, mozog, tolong és fukarkodik ez a különös emberkeverék. Mindenik siet és mindenik izgatott, ők zajjal és izgatottsággal bonyolítják le üzleteiket, amelyek csak fillérgnagságuk azokhoz az üzletekhez képest, amelyeket a nyugat-európai ember, a lehető legnagyobb nyugalommal, egy arcozmának megrándulása nélkül bonyolít le. Nagy gyönyörűség nézni ezt a hullámozó tömeget, amint bumusz-erdőként mozog és él az egész vásár és el is néztem volna órák hosszat a különböző árusokat, ha a véletlen nem sodor a huspiac felé, ahol birka, kecske és ürühust mérnek és ahol épen akkor egy szegény tevért daraboltak fel, hogy kimerjék azt az arabok között. Ugy megsajnáltam ezt a szegény ostoba állatot és úgy megundorodtam annak bordás testétől, hogy társaimat utra siettettem és rossz érzéssel hagytam el a tarka népet, melynél különb embergyűjteményt pedig aligha láttam azelőtt. De mindig az a szegény tevé járt az eszemben, amely hosszú sivatag-utja után itt fejezte be életét egy késszurás által, hogy aztán félig sülvé, félig nyersen arabok lakomája legyen.

Mi tovább mentünk és mindannyian a szabadba, az őstermészet környezetébe vágy-

tunk. Nem sokáig kellett várakoznunk és kint jártunk az Atlasz hegység sárgatestű földjén, amelynek mély völgyeiben zuhogva hull alá a víz, hogy pataktestével utat törjön vizerének és elérje a tengert.

A nap ragyogóan sütött és érdekesen szép volt a táj. A sárgatestű hegyoldalon lombha színű zöldes bokrok csenevész raja tanyázott és a kopasz hegy teste a kén bányadt színével sárgállott a napfényben. Mellettünk mélyszéles szakadék, amelyben nagy játékot üzött az alázuhanó víz. Vizesés vizesést követett és egyik zuhatag ügyesebb volt a másiknál. Nem volt pillanat, nem volt egy mozdulata sem a gépkoocsnak, mely ne hozott volna egy új meglepetést elő. Örült az ember lelke, hogy gyönyörködhetett a látványban és mindig várta az új látványosságot, hogy örömet fokozhassa. Mennyi erő van a természetben és mennyi változatoság; dacára, hogy koronkint olybá tetszik, mintha ugyanazt a látványt látnánk magunk előtt. Szín és fényhatás, csoportkép és halomalakulat, növény, fa és szikla elrendezkedés mérhetetlen változata ez, amelyhez vizenével szolgál az alábukó patak állandó csobogása. Nagyméretűen szép volt a völgy, a jönevű Chiffa völgye, amely az Atlasz hegység egyik nagy híressége. Órákat át lehetett volna rajta kocsizni és az ember nem győzte volna újszerű voltát dicsérni. Nagyon messze elmaradt a völgy bejárata és mi folyton a hegyoldal változó alakulatait néztük, mikor az autó meglassította járását és a vezető a szomszéd hajlatra

nem lehet ellene tenni semmit, mert ha a mai rossz rendet megakarnák változtatni, a tisztviselők újra végigháználák a városatyákat, azok megint megszavaznák az osztatlan munkaidőt. A múltban csakugyan így volt, — elég rosszul. Itt az ideje, hogy a törvényhatóság tagjai ne tekintsek tisztüket a jószívűség forrásának: szerezzék meg annak komolyságát azzal, hogy a házalásokat beszüntessék és a közigazgatás belső kérdéseiben, mint a minő a hivatalos órák kérdése is, a közigazgatás vezetőinek illetékességét ismerjék el és abba ne avatkozzanak. Ezekre a kérdésekre innét és túl sok dolog van, a melyben közérdekű cselekvésük teret talál; ebbe ne avatkozzanak be, — valamint hogy egy nagy vállalatnál se képzelhető el, hogy a hivatalos órák dolgában ne a hivatalfőnökök döntsenek, hanem a tisztviselők által megkörnyékezett részvényesek.

A Korcsolya Egylet uj otthona.

(Jégpálya és tennisz-tér a kioszk mellett. — Az egyesület kérelme a városhoz.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 9.

Arad város tanácsa ma Urbán Iván báró főispán elnöklésével tartott ülést és a holt nap közgyűlés napirendjén szereplő ügyek előkészítésével foglalkozva igen szép jelét adta ismét a sport szeretetének. Hangsúlyozni kell, hogy a főispán járt elő a jó példával és annyi lelkesedés, annyi megbecsülés nyilatkozott meg szavaiban az ifjúság testnevelése iránt, hogy Arad város közönsége nyugodt lehet a felől, ezeket a kérdéseket sehol melegebb megértéssel és modernebb felfogással nem intézik.

Mégis rá kell mutatni arra, hogy a Korcsolya egylet kérelmének elintézése nem úgy történt, amint azt a fontos ügy, a komoly sport

érdek és különösen pedig amint azt a sok ezer lelkes korcsolya sportbarát óhajtja. Az egyesület, amely a Baross-parkba egy látványosság számba menő és az országban pártját ritkító parkrészt és pályát varázsol óriási áldozatkészséggel, azt kéri, hogy a területet ne tiz, hanem husz esztendőre engedje át a város, a törvényhatóság vállaljon hatvanezer korona erejéig garanciát a befektetéshez szükséges kölcsönt nyújtó pénzügyhatóságnál és végül, hogy engedélyezze a nyáron parlagon heverő, be nem ültetett területen tennisz pályák létesítését. Ismeretes, hogy a városszabályozási bizottság a kérelem teljesítéséhez úgy járult hozzá, hogy a kölcsönösszeget ötvenezer koronára redukálta a tennisz groundok számát négyben állapította meg és azt követeli, hogy azok nyilvános jellegűek legyenek és a bértarifát tanácsi engedélyhez köti.

A tanács javaslata, amelyet Zubor Andor tb. főjegyző ismertetett, ugyanez volt, azonban mikor az egyesület vezetősége a délelőtt folyamán beadott újabb kérelmében rámutatott arra, hogy a bedőléssel fenyegető rozszant kioszkrestaurálása maga 52 ezer koronába kerül és ha ez elkészül, akkor a város egy elsőrendű nyári és téli mulatóhely birtokába jut, a tanács maga is belátta, hogy méltánytalanság lenne, ha épen ezzel az agilis, a közönség legszélesebb rétegeinél szeretetben álló egyesülettel szemben lenne fukar és úgy határozott, hogy hatvanezer korona erejéig javasolja a jótállást.

Aminthogy a legnagyobb megelégedést kelti ez a határozat épen olyan érthetően, hogy a tenniszpályák számát miért szabja a tanács négyre és miért köti olyan feltételhez a létesítésüket, amellyel magyarul mondva, egyszerűen agyonüti az egész tervet.

Annak illusztrálására, hogy az egyesület mit végzett már eddig is az átengedett területen nem szólathatunk meg klasszikusabb és hivatalosabb kritikust, mint magát a főispánt, aki a következőképp szolt ma a tanács ülésén, miután az előadó a javaslatát ismertette:

— Tüzetesen megvizsgáltam hozzáértő szakemberekkel a Korcsolya-egyesület által létesített pályát és parkirozást és egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy az egyesület olyan beruházást eszközöl, olyan létesítményt teremt,

amiért a város közönsége hálás lehet neki. Meggyőződtem magam is arról, hogy igen nagy áldozatok árán történhetik ez meg és például a kioszk olyan rozoga, hogy az esetre, ha az egylet nem restaurálja, két év múlva összedől. A város a korcsolyapályával egy korszerű, gyönyörű alkotást nyer és egyáltalában nem érttem a gáncoskodókat. Mondhatom, hogy egy nagy fürdőhely mulatóhelyének illik be, ami a Baross parkban készül, a lehető legnagyobb kromforttal és tökéletes felszereléssel és az egyesület dicséretet érdemel azért is, amiért a létesítendő tenniszpálya helyett a saját iniciatívájából gyermekjátékoszótteret rendez be. Bármely fővárosnak díszére válnék az ilyen sporttelep és ezért legmelegebben pártolom az előttünk fekvő kérelmet, mert őszintén mondhatom, hogy várakozáson felül tesz eleget kötelességének az egyesület.

Az ilyen elismerés után csakugyan felesleges minden szó. A törvényhatóság egész biztosan belátja, hogy a tenniszpályák létesítése olyan korlátozásokkal, mint azt a tanács kívánja, teljesen illuzorius, minthogy négy grounddal az egyesület semmire sem megy. Aki csak gondolkodni tud, kénytelen belátni, hogy Aradon csak az esti órákban gyakorolják ezt a szép sportot. Már pedig ha óra számra kell bérbe adni a pályákat, akkor csak a protekciósok jutnának a játékhöz, mert két óra alatt négy groundon minden jelentkező részére nincs hely. A tanács által kontemplált mód mellett egyáltalában nem érdemes a pályákat létesíteni, mert a telek közepén, a legnagyobb hőségnek kitett négy ground mindig üresen állana. Az egyesületnek és a sport híveinek szüksége van minél több tenniszező helyre, azért hogy ezt a szép sportot üzhessék és azért, hogy ennek jövőbeléből minél biztosabban tegyen eleget kötelességének az egylet.

A sport érdeke ma már a város érdeke.

Az új francia kabinet. Párisból jelentik: A Ribot kabinet ma megalakult. A szocialisták és radikálisok ma egyhangú határozati javaslatot hoztak, amelyben állást foglalnak az új kabinet ellen.

mutatott. Tényleg ott valami mozgott, gombolyag módra összezsugorodva és a mozgó tárgy mögött, a bokor mögött szintén előtűnt egy másik hasonló alak és sorjában aztán még vagy hét, összesen kilenc. Majmok voltak, egy egész karaván, amint vonultak a hegyoldalra ismeretlen tanyájuk felé. Mind leugráltunk a kocsiról és feléjük siettünk és ami csak nálunk narancs vagy dió volt, azt két kézzel kezdtük dobálni feléjük. Először eredménytelenül, sőt kissé meg is riadtak tőlünk, de aztán egy fiatal felkapott egy narancsot és megízlelte azt. Ettől a perctől fogva nyert ügyünk lett. Az egész karaván érdeklődése felénk fordult. Figyelve nézték mozdulatainkat és lesték, hogy mit dobunk nekik. A fiatalok voltak a bátrak, akik lemerészkedtek a partoldalra és felkapták kezükkel a csomagokat, míg az öregek várakozó állásponton voltak és csak koronként csaptak le, de a gyöngébbekre és elpofozták tőlük a narancsot vagy a datolyát. Ilyenkor síró sikoltást hallatott a majomfiók és panaszképen felénk fordult és szinte követelt valamit a maga számára.

Nagy mulatság volt etetni ezt a majomkaravánt, amely megállt vándorlásában a mi kedvünkért, hogy az alamizsnát átvegye, amelyet nekik szántunk: etetni az Atlasz-hegység e bolygó emberforma vadját, amely cigányéletet él és úgy vonul a hegyekben, mint a vándorló beduin a pusztaságban. Testük színe ép oly mohásan zöldes sárga barna volt, mint a környezet bohózata és kopár földje. A mikri elmélet hű képviselői ők és kitűnő szem

kell ahhoz, hogy nagy távoból felismerhesse őket az ember a hasonlóságnak környezetben.

Most megint nagy verekedést rendeztek, mert egyik társam egy kis cipőt hajított közéjük és erre a szakmánszomjas vénnek is beleszóltak a fiatalok osztozkodásába. Egy-két erős harapás és a legidősebb kan széjjel marta az osztozkodó feleket és egy biztos kézmozdulattal magához vette a cipőt és guggon ülve nagy szakértelemmel elfogyasztotta azt. A többi egy ideig sikongott még, aztán messziről nézte, mint tűnik el a cipő a karaván vénje gyomrában. Kedves és bolond csapat volt ez, amely afrika rejtélyes világából hozott valamit elem, valamit, ami groteszk, vad, fantasztikus és bizarr volt egy alakban. Feltétlenül volt ebben a vonuló majomcsapatban valami abból, ami bennünk Afrika titokzatos földjéről rejte él. Ki tudja, talán annak a nagy ismeretlen világnak előhírnökei voltak ezek az állatok, amely a fekete földrész szívében van s amelynek őserdejében él a törpe emberfaj, amely ép úgy fákra tanyázik, mint ez az erős testű emberpofájú állatcsapat. Ez a látvány, ez Afrika képe volt, parányi, nagyon kisméretű kiadásban, de mégis valami abból az exotikus világrészből.

Képes lettem volna elgyönyörködni e látványban naplementéig, ha a majomcsapat kegyes lett volna bevárni, míg elmulatunk velük. De nem azért kóbor lényei ők az Atlasz-hegységnek, hogy az emberi vágynak, vagy akaratnak hódoljanak, hanem azért kóbor lények ők, hogy saját szeszélyüknek hódolva, akkor tűn-

jenek fel az emberek előtt, mikor azt ők jónak látják és akkor álljanak tovább, mikor nekik az jólesik.

Egyszerre csak az egyik anya-majom egy rikácsoló kiáltást hallatott és erre az egész karaván utra kelt. Hiába dobáltunk utánuk frissen sült cipőt, narancsot, datolyát, meg diót, ők többé ügyet sem vetettek ránk, hanem továbbmentek a bokros hegy oldalán és összefolytak a hasonlóságnak környezetbe.

Mi sem késtünk tovább, de felkaptunk a gépkocsira és egy pár kilométert futva, meg a Chiffa-völgy csodaszép medrében megfordultunk és a hegylancctól egyenes irányban siettünk ki a tengerpartra. Gyönyörű ut volt ez. Gazdag szőlőtelepeken vitt keresztül és fölérve a szélső halomra, közvetlen előttünk volt a tenger, mely szenvedélyes erővel csapdosta Afrika partjait. Nagyon szép színellentét volt a vasoxidtól vörös szántóföld és a malachit színű tengervíz, melyen az afrikai nap sugártöréssel játszott. Gazdag színváltozatok, pazar finomsággal váltakoztak előttünk és az ember érezte, hogy amily gyönyörű ez a látvány, ép oly gazdag is az a föld, amelyen az autó hatad.

A távol láthatár sarkában egy fehér pont tűnt fel, ez volt az összezsugorodott Algir város képe, amelyet gyors fordulatokkal közelebb hozott az autó, hogy a város falaiba öljön aztán bele minden színt, hangulatot és csodálatos képet, melyet ez az érdekes föld és amelyet a vadregényes Chiffa völgye csak felidézett.

Urbán báró főispán a tisztviselők eladósodottságáról

(A baj oka: az egyfolytában való hivatali munka.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 9.

Arad város holnapi közgyűlését előkészítő tanácsulésen az elnöklő Urbán Iván báró főispán szokatlanul érdekes és figyelmet érdemlő kijelentéseket tett a tisztviselők eladósodottságáról és a hivatalos órákról. A holnapi közgyűlés elé ugyanis megint számos előlegkérvényt terjesztettek a tisztviselők, habár a város közgyűlése fél évvel ezelőtt tudvalevően kimondotta, hogy csak nagyon méltányos esetben — súlyos betegség, vagy rendkívüli családi esemény alkalmából — ad előlegeket. A tanács a legfrissebb előlegkérvények egy részét elutasította, mert nem feleltek meg az említett közgyűlési határozat követelményeinek. A főispán ennél a kérdésnél hosszasan időzött a többiek között a következő kijelentéseket tette:

— Ugy látom, hogy nincs határa az előlegkérvényeknek s úgy tudom, hogy óriási összegekre rugnak a városi tisztviselők előlegei. A tisztviselőknek, különösen a fiatalabb tisztviselőknek eladósodottságát véleményem szerint az új hivatalos órabeszámítás okozza. Amikor első főispánságom idején a vármegyénél behozták a 8-tól 2-ig egyfolytában való hivataloskodást, én elleneztem azt, s a közgyűlés csak egy évre próbaképpen határozta el a 8-tól 2-ig való hivataloskodást. Amikor aztán beláttam, hogy az új rendszer se a hivatalnokoknak, se a közigazgatásnak nem válik hasznára, szerettem volna visszaállítani a régi rendet. Legnagyobb csodálkozásomra azonban abban a közgyűlési jegyzőkönyvben, amely az erre vonatkozó határozatot tartalmazta, nem találtam meg az egy évi próbaidőt. Pedig én határozottan emlékezem erre a határozatra. Így aztán megmaradt ez a rossz rendszer. A tisztviselőnek határozottan anyagi kárt okoz ez a rendszer, mert akinek gyerekei vannak, kétféle háztartást kell vezetnie, hiszen a gyerekei — akik iskolába járnak — nem várhatnak az ebéddel délután két óráig. A tisztviselő legnagyobb része nem kapott délutáni mellékfoglalkozást s így idejének legnagyobb részét — különösen a fiatalok — a káfánában töltik el. Ott pedig nem lehet pénzt keresni, hanem pénzt költeni. Amellett pedig lépten-nyomon találkozhatunk a tisztviselőkkel a déli korzón. Kötelességem kijelenteni, hogy mind ez nem kizárólag a városi tisztviselőkre, hanem a vármegyefelére is vonatkozik. Magam nem egyszer győződöm meg róla, hogy az egyfolytában való hivataloskodás alatt se tartják be a hivatalos órákat, mert hiszen reggel 8-tól délután 2-ig csakugyan sok egyhuzamban dolgozni. Nem vagyok spicli, de azért gyakran megjelenek félelgyor a hivatalokban s a mikor nem találom ott a tisztviselőt, az asztalára teszem névjegyemet. Az is gyakran megtörténik, hogy egy órákor a lépcsőn találkozom valamely haza készülő hivatalnokkal, aki kijelenti, hogy nem bírja ki a munkát délután 2 óráig, mert gyomorbeteg és korábban kell ebédelnie. Ezt el is hiszem neki. Én azonban ott tudok ülni a hivatalban 2 óráig. Amikor én főszolgabíró voltam, egyáltalán nem voltak hivatalos órák, mert a tisztviselő bármikor rendelkezésére állott a közönségnek. Meg fogom próbálni a vármegyén visszaállítani a régi rendszert, ha meg is neheztelnek rám a tisztviselők. Pedig én a hivatal és a tisztviselő javát akarom ezzel is szolgálni. Nem lehetetlen azonban, hogy a hivatalnokok végig fog-

ják járni a törvényhatósági bizottsági tagokat és ellenem hangolják őket, úgy, hogy leszavazák indítványomat. Pedig tessék elhinni, nagyon komoly ügy ez, s ha megszavaztatnám a főbb tisztviselőket, a régi rendszer mellett foglalnának állást.

• A tanács tagjai nagy figyelemmel hallgatták a főispánt és osztatlan helyesléssel fogadták szavait.

Az aradi gyógyszerész sztrájk.

(Főnökök és segédek tárgyalása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 9.

Mint az Aradi Közlöny mai száma megírta az aradi gyógyszerészségédek, követve budapesti kartársaik példáját, sztrájkba léptek. Kívánságaikat, amelyek azonosak a fővárosi segédek óhajtaival, még az éjszaka folyamán eljuttatták a főnökökhöz. A mai nap egyelőre még nem hozta a békét, az események azonban olyan békés mederben haladnak, hogy joggal remélhető, hogy a holnapi nap folyamán segédek és főnökök meg tudnak egyezni. A sztrájkoló segédek a Központi kávéház külön termében töltötték a napot és ott várták az eseményeket. Délután számos vidéki városból kaptak táviratot, amelyben jelezték nekik, hogy ott is kitört a sztrájk. Így Nagyváradról, Sopronból, Szegedről, Pécsről jött jelentés.

A segédek sztrájkja természetesen azonnal sorompóba állította a főnököket, akik maguk voltak kénytelenek munkához látni, hogy a közönség kiszolgálása akadályt ne szenvedjen. Két patikában hagytak ugyan a sztrájkoló segédek, de azért a többi gyógyszerertárakban sem volt semmi fennakadás. A véletlen érdekes játéka különben, hogy a főnökök nyilatkozata szerint ma valamennyi aradi patikában kicsiny volt a forgalom. Érdekes egyébként, hogy a Ring féle gyógyszerertárban holnap dolgozni fog Ambrus Gy. Lajos, az Aradi Általános Takarékpénztár, pénztárnoka, akinek azelőtt Pécsen patikája volt.

A gyógyszerertárlajdonosok ma este jöttek össze, hogy választ adjanak a segédek memorandumára. A főnökök nagyjában elfogadták az eléjük terjesztett prozódumokat és három tagú bizottságot delegáltak, amely holnap délelőtt tíz órákor értekezik a segédek hármass bizottságával, hogy közösen jöjjenek megállapodásra. Ugy vélik, hogy ezen a tanácskozáson sikerülni fog a békét megmenteni, ami azonban még nem jelenti a sztrájk megszűntét, mert az aradi segédek csak akkor lépnek munkába, ha Budapesten is megszűnik a sztrájk.

Budapestről jelentik: A gyógyszerészségédek mozgalmába a mai nap sem hozott fordulatot. A béke még nem állott helyre, habár némi közeledés történt. A mai napon Pécsről és Sopronból jelentették az ottani gyógyszerészségédek, hogy sztrájkba léptek, a temesváriak ellenben nem vesznek részt a bérmozgalomban. A segédek Vázsonyi Vilmos drt kérték fel közbenjárásra, aki a megbízást el is vállalta, de közbenjárása eddig még nem vezetett eredményre.

Mivel a sztrájkoló gyógyszerészekről irt közlemények végső sorai oly értelmű félreértésre adhatnak okot, mintha a gyógyszerertári kiszolgálás mindenütt szünetelne, ezennel értesítjük a t. c. közönséget, hogy a Szabadság-téri Rozsnyay gyógyszerertárban a kiszolgálás változatlan, mivel azt, mint eddig is, Rozsnyay József dr. és Rozsnyay Kálmán okleveles gyógyszerészek látják el.

Nem halasztják el az adókiivetést.

(Az aradi kereskedelmi és iparos testületek mozgalma.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 9.

A fenyegető és mértéken felüli adókiivetés, amellyel a pénzügyi hatóságok meg akarják bénítani az amugy is sok nehézség között küzdő aradi ipari és kereskedelmi életet, az adózó polgárok ezreit állította sorompóba és védekezésre, felkészülésre bírta Arad város tanácsát, törvényhatósági bizottságát és az aradi kereskedelmi, ipari testületeket.

Az adókiivetési munkák előkészületei arra vallottak, hogy a kiivetőbizottság épen július elsejére kezdi meg munkáját, tehát olyan időpontban, amikor az üzleti élet holt szezonja van, igen sok kereskedő és iparos bevásárló, üzleti körútra indul és így személyesen nem lehet jelen az adókiivető bizottság esetleg augusztusig elhuzódó tárgyalásain. Ez a szempont vezette az Aradi Kereskedők Körét, a Kereskedelmi és Iparkamarát és az ipartestületet arra, hogy azonos szövegű kéréssel forduljanak Mülek Lajos dr. királyi közjegyzőhöz, az adókiivető bizottság elnökéhez.

Az említett kereskedelmi testületek arra hívják föl Mülek Lajos dr. figyelmét, hogy aradi kereskedő és iparosvilágát a legnagyobb aggodalommal tölti el az adókiivetés és az adóemelések, fenyegető veszélyével szemben csak úgy védekezhetnek, hogy minden adózó személyesen megjelenik a kiivető bizottságnál, előadja kifogásait. Ehez azonban szükséges, hogy az érdekeltek ne legyenek akadályozva a megjelenésben és az adókiivető-bizottságnak is ideje legyen az egyes adózókat meghallgatni. Azt kéri tehát, hogy Mülek dr., mint a kiivető-bizottság elnöke eszközölje ki a bizottság munkájának elhalasztását. A két nyári hónap az az idő, amikor a kereskedők, iparosok Aradtól távolesó helyen üzleti ügyeiket, bevásárló körútjukat elintézhetik és üzleti érdekeik ellen volna, ha az adókiivetés miatt itthon kellene tartózkodni. A három testület tehát egyaránt azt kéri, hogy az adókiivető-bizottságot csak szeptemberre hívják össze.

A kérelmet ma juttatták el Mülek Lajos drhoz, aki nyomban eljárt a pénzügyigazgatóságnál, azonban nem ért el kedvező eredményt.

— A pénzügyigazgatóságon kijelentették — válaszolt a kérelmekre Mülek dr. — hogy semmi szín alatt nem halasztják össze a kiivetést, mert a pénzügyigazgatóság további tenni valói nem engedik meg a halasztást. A szokásos intézkedések, az adóbehajtáshoz való előkészületek szenvednének kárt ezzel és épen ezért a kérésnek nem tehetnek eleget. Hogy azonban a kereskedők és iparosok indokolt kívánságait lehetőségig figyelembe vegyék: a kiivetést nem júliusban, hanem már most, június derekán megkezdik és így az adókiivető-bizottság július második feléig be is végezheti nagy munkáját.

Az adóemelés elleni tiltakozás és annak megelőzése szóba kerül a város holnapi közgyűlésén is. Ma az előkészítő tanácsulésen foglalkoztak a kereskedelmi kamara átiratával, amelyet az Aradi Közlöny már ismertetett. A tanács elfogadta Vannay Gyula adóügyi tanácsnok mai lapunkban közölt határozati javaslatát és kimondta azt is, hogy a közgyűlésen egész terjedelmében fölolvastatja a kamara átiratát, hogy ezzel teljes képét adja az adóemelés veszedelmének a törvényhatósági-bizottság tagjai előtt.

Kunitzer az igazságügyminiszternél. (Jogsegélyt kér a törvényhozástól.) Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 9.

Az ügyvédek prókátora, Kunitzer Károly ma megjelent az igazságügyminiszteriumban. Reggel kilenc órakor jelentkezett kiballgatáson Balogh Jenő miniszternél, aki azonban ki-
tízelt, hogy sajnálja, nem fogadhatja, mert na-
gyon el van foglalva, legyen azonban szeren-
cséje a képviselőházban, a kodifikáló-bizottság-
ban. Kunitzer pontosan megjelent és a minisz-
ter nyomban fogadta a fífikus törvénytudót.

— Azért jöttem, — mondta Kunitzer —
hogy jogsegélyt kérjek Nagyméltóságodtól.
A törvénykezés útján nem boldogultam, tehát
a törvényhozáshoz folyamodom. Arra kérem a
miniszter urat, legyen szives az 1912. évi öt-
vennegyedik törvényeikk tizenkilencedik parag-
rafusát már holnap életbeléptetni.

Az igazságügyminiszter nagyot nézett.

— Ez a paragrafus — kérdezte — ugye-
bár az elmeügyintézetbe való felvételről és
elbocsátásról rendelkezik. Miért fontos ez önnek?

— Egy konkrét esetem van — felelte Ku-
nitzer — amikor e törvény hiánya miatt su-
lyosan megsértették a személyes szabadságot.
Egy fiatalembert fogvatartanak, bár a bíróság
megállapította, hogy nem őri, csak gyenge-
elméjű.

— Es élt ön ez ellen pörorvoslással? —
kérdezte a miniszter.

— Hogyne! Itt az új feljelentésem —
hangzott a válasz és már vette is elő Kunit-
zer az új följelentést és átnyújtotta a minisz-
ternek.

— Kérem — magyarázta — a fiatal-
embert visszatartják az elmeügyintézetben, mely-
nek igazgatóját már egyszer följelentettem sze-
mélyes szabadság megsértése miatt, de akkor
fölmentették. Most új följelentést tettem el-
lene, mert ez tartós büncselekmény. Ju-
nius 22-én lesz az új tárgyalás. Legyen sze-
renesém.

A miniszter ugyan nem ígérte meg, hogy
elmeügy a tárgyalásra, de átvette a följelentést
azzal, hogy tanulmányozni fogja az ügyet és
intézkedni fog.

SPORT.

+ Az ATE. jubiléris torna ünnepélye.
Június 21-én vasárnap délután fél 4 órakor a
kulturpalota nagytermében rendezi az ATE.
országos torna ünnepélyét 35 éves fennállása
emlékére. Ezen ünnepélyen fognak versenyezni
a Nagy Sándor vándordíjért először az ünne-
pélyen résztvevő női és férfi tornász csapatok.
Június 21-én vasárnap délelőtt pedig gyász-
ünnepélyt rendez az ATE. megalapítója s volt
művezetője Nagy Sándor tornatanár emléké-
nek, ekkor leplezi síremlékét és mellszobrát a
felső temetőben. A rendezőség óriási apparátus-
sal dolgozik emlékünnepejük sikere érdeké-
ben, mindent elkövetnek, hogy Arad város kö-
zönsége előtt egy olyan ideális, kiváló sport
eseményt mutassanak be, amilyen még eddig
Aradon nem volt. Az ünnepély után este tánc-
estély lesz a kulturpalotában a vendégek tisz-
teletére. Az ünnepélyhez a tanács 300 korona
városi hozzájárulást kér a holnapi közgyűléstől.

+ Ifjúsági válogatottak mérkőzése. Ur-
napján, csütörtök délután szép sportesemény lesz
az Aradi Torna Egyesület óvartéri sporttelepén.
Két ifjúsági reprezentatív csapat méri össze erejét
és pedig az Aradváros ifjúsági bajnokságáért küzdő

csapatok válogatott legénysége és a város jelenleg
legjobbának mondható iskolai csapata. A mérkőzés
délután három órakor veszi kezdetét és 50 filléres
tribün s husz filléres diákjeggyel lehet megte-
kinteni. A közönség kényelméről, ülőhelyekről,
büfferről a rendezőség gondoskodik.

+ Értekezlet. Felkérem az Aradi Torna
Egyesület összes tagjait, hogy a f. hó 21-én ren-
dezendő országos jubiléris tornaünnepélyünk ren-
dezése tárgyában f. hó 10-én, szerdán este fél
8 órakor a Kánya féle városi sörcsarnokban tar-
tandó ülésünkön okvetlenül minél nagyobb szám-
mal megjelenni sziveskedjenek. Zaráy Jenő titkár.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az aradi gyermeknap.

— A két napi gyűjtés programja. —
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 9.

Az elhagyott gyermekek megmentésére irá-
nyuló mozgalom napja a szerdai és csütörtöki
aradi gyermeknap, amikor a nemesszívű aradi uri-
nök reggeltől estig gyűjtögetik a filléreket az em-
berbarát célra. Az idei gyermeknapok különösen
sikeresnek ígérkeznek. Az ötletes rendezőség na-
gyon helyesen úgy gondolkodott, hogy a jóté-
konyocél dacára némi ellenszolgáltatással tartozik
az adakozó közönségnek. Épen ezért olyan válto-
zatos, sokat ígérő programot állítottak össze, amely
a két napnak csaknem minden órájára ígér valami
érdekességet. Mindkét napon reggel 8 órától déli
1 óráig, délután 3 órától estig tart a gyűjtés. Ugy
szerdán, mint csütörtökön délelőtt katonazene ját-
szik a Központi-kávéház előtt. Az első napon csak
a korzón, csütörtökön délután 5 órától a kultur-
palota előtt is gyűjtenek. Az urnapi körmenet alatt
aszünetel a gyűjtés.

Különös érdekessége lesz dr. Múlek Lajosné
sátorcsoportjának, özv. Thomka Gyuláné sátora,
ahol „zsákban macskát“ fognak árulni. Előrelát-
hatólag erősen fogja vonzani a közönséget a tom-
bolajáték is, amelyet csütörtökön rendeznek a
Reinhart-ház kapujában, Lócs Rezsóné vezetésé-
vel. Sokan fogják felkeresni dr. Prohászka László-
né sátorát is, ahol speciális mérlegek állanak
majd a közönség rendelkezésére. A Butorszövetke-
zet előtt felállított „eszperantó sátor“ is sok me-
glepetéssel, érdekességgel fog szolgálni a közönség-
nek. Lesz gyermek-korzó és gyermek-szépségver-
seny. A kisgyermek feldiszipított kocsikban, a
nagyobb leánykák virágkosárral, a fiucskák feldi-
szipított botokkal vesznek részt a festői menetben.
A díszítéshez szükséges virágot csütörtökön reg-
geltől díjtalanul kaphatják dr. Páris Lajosnál
(Fábián-utca 6/a. szám.) A gyermek-korzón azok
is részt vehetnek, akiket előzőleg nem jelentettek
be. A kisgyermek gyülekezése csütörtök dél-
után 5 órakor a városháza Salacz-park felőli ud-
vara, ahonnan Polgáry Miklós felsőbb leányis-
kolai tanár vezetése alatt vonulnak fel a kultur-
palota elé.

A gyermek-korzón és gyermek szépségver-
senyen kívül a csütörtöki nap legérdekesebb ese-
ménye lesz a felnőttek között rendezett szépség-
verseny. A szépségverseny győzteseit értékes di-
jakkal fogják megjutalmazni.

A vasuti állomáson felállított sátorban Dede
Károlyné, a Matzky-oukrászda előtt Kara Győ-
zóné és dr. Tisch Mórné, a Salacz-utca sarkán
dr. Múlek Lajosné, Vertán Lukácsné és dr.
Vertán Oszkárné, a Minorita-templom előtt dr.
Leitner Ernőné, dr. Páris Lajosné és Berzsény
Bélané, a Butorszövetkezet előtt felállított eszpe-
rantó-sátorban Fodor Aladárné és Bignió Mária
vezetésével folyik majd a jótékony gyűjtés.

Berlini nagykövetünk nyugalomban.

(A német császár konopistai látogatása.)
Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 9.

Azokban a legmagasabb körökben, ahon-
nan a monarchia külpolitikáját intézik, néhány
hét óta fontos és következményeiben messzire
kiható tanácskozások folynak. A nagyjelentő-
ségű konferenciák egyik eredménye szerint
Szögyény-Marich László, a monarchia berlini
nagykövete a legközelebbi napokban nyuga-
lomba vonul és vele együtt távozik állomás-
helyéről Tschirsky-Bögendorff Henrik, Né-
metországnak a bécsi udvarnál akkreditált nagy-
követe is.

A változás már teljesen kész, megállapod-
tak legmagasabb helyen az új nagykövetek
személyében is és a jövő hét derekán hivata-
los kommuniké fogja közölni az új nagyköve-
tek nevét. A rendkívül fontos változások elő-
készítésén hosszabb idő óta dolgoztak. A kér-
dés szóba került már azon a beszélgetésen is,
melyet Vilmos császár Korfuban Andrassy
Gyula gróffal folytatott. Itt a császár annak a
véleményének adott kifejezést, hogy Szögyén-
Marich László helyére Andrassy kinevezését
találná a leghelyesebb megoldásnak.

— Felség, ez a pozíció valóban fényes és
rám nézve végtelenül megtisztelő volna. De az
a helyzet, amelyet a magyar politikában elfog-
lalok, olyan, hogy ennek az állásnak az elfo-
gadását lehetetlenné teszi a számomra —

Ezzel ez az ötlet nyom nélkül el is pat-
tant. A berlini nagykövet pozícióját azonban a
monarchia külügyi politikájának vezetői tartha-
tatlannak tekintették s határozottak utódjának
személye felől is. Az új nagykövet egy ma-
gyar arisztokrata lesz, akinek nincs diplomá-
ciai multja. E kinevezés folytatja tehát a Ball-
platz új rendszerét, a tradíciókkal való szakítást.
Az új berlini nagykövet immár a máso-
dik vezetőállásban levő diplomata, aki nem a
hivatásos diplomáciai testületből kerül nagy-
fontosságú őrhelyére. A tradíciókhoz azonban
annyira ragaszkodnak Bécsben, hogy újból ma-
gyar mágnást neveznek ki Vilmos császár ud-
varához, ahol Szögyény elődei is magyar arisz-
tokraták voltak. Berlinben szeretik nyilván a
osillogó magyar attilát ...

A nevezetes változásoknak előbb meg kel-
lett volna történniük, de Szögyén-Marich-csal
nehezen tudták megértetni, hogy szivesen ven-
nék nyugalomba vonulását és ennek közlése
annál kinosabb volt, mert Szögyén-Marichot
rég jó viszony fűzi Vilmos császárhoz. Ami
Tschirskyt illeti, az ő távozása csak hasznára
lesz a monarchiának, amelynek a bécsi nagy-
követ sohasem volt nagy barátja. Tschirsky
már a balkáni háború idejében rossz viszonyba
került Berchtold külügyminiszterrel, most pe-
dig az albán kérdésnél iparkodott kontrakarri-
rozni a külügyminiszter akcióját.

Természetes, hogy a két nagykövet kicse-
relését harcok előzték meg. Ezeknek sorsa a
Belvedereben dőlt el; a trónörökös Berchtold
mellé állott és ekkor már csak idő kérdése
volt, hogy a változások mikor állanak be. Ti-
zenkettedikén Vilmos császár meglátogatta
a trónörökösöt Konopistában és ezen talál-
közvetlenül is megbeszélte az irányváltást,
amelyet Tschirsky és Szögyény távozása
jelent. Hivatalosan június tizenhatodika körül
publikálják a diplomáciai karban beálló válto-
zásokat, amelyeknek a fontosságát és hord-
erejét egész Európában méltányolni fogják.

Templom és kaszárnya.

(Másfél millió új építkezésekre. — A tanács érdekes vitája.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, június 9.

Arad város törvényhatósági bizottságát a város tanácsa holnap arra szólítja fel, hogy adja meg az istennek ami az istené, a királynak pedig, ami a királyé! Templom és kaszárnya építésére majd százezer korona híján, másfélmilliót kér a tanács a közgyűléstől. Tekintettel azonban arra, hogy a mai viszonyok mellett ilyen horribilisan mondható építési hitelről van szó, már a tanács ülésén megjelent egy rém, amely még azt a gyönyörűséget is, amit az istenházának létesítése okoz, megzavarja. Ezt a rémet úgy hívják, hogy: *kulturpalota*. Ennek a fényes csarnoknak építési tervét utalt Vannay Gyula tanácsnok, amikor meghallotta, hogy a második katolikus templom az előirányzott háromszázötvenezer korona helyett pontosan négyszáznyolcvannégyezer koronába kerül — a papíron.

— És ehhez hozzászámítva a minimálisan 15—20 percent tulmunkát — mondotta Vannay — tullepük a rendelkezésre álló 515 ezer, vagy kamatokkal együtt 535 ezer koronát. Hol van még a berendezés és egyéb költség?

Ha megvoltunk eddig a templom nélkül, várhatunk még egy-két évig.

— Nem lesz túl munka — szólott Lócs Rezső helyettes polgármester.

— A kulturpalotánál is ezt mondták — replikázott Vannay.

— Remélhetőleg Fritz Oszkár nagyobb körültekintéssel tervezett és számított és valószínű, hogy még megtakarítások is lesznek a költségvetésen belül.

Nehezen győzte meg magát a tanács Zubor Andor tb. főjegyző előadó által, aki elfogadásra ajánlotta a templomépítő bizottságnak az Aradi Közlöny vasárnapi számában ismertett javaslatát egész terjedelmében, kivéve a tervező tiszteletdíjára vonatkozó részt, mert a közgyűlés kimondotta, hogy Fritz csak 350 ezer korona költségvetési összeg után tarthat igényt honoráriumra.

— A közgyűlés nemcsak ezt mondotta ki — szólott Angel István dr. főjegyző — hanem azt is, hogy a templomra 350 ezer koronánál többet nem szavaz meg.

— Ez nincs benne a jegyzőkönyvbe — mondotta a helyettes polgármester.

— Én pedig emlékszem, hogy a közgyűlés megjelölte a maximális határt.

— Mi lesz a berendezéssel — kérdezte Kovács Vince kulturtanácsnok. Ki fizeti, ki készített? Az interkalaris kamatok sem futják. Mikor a minoriták templomát építették, akkor is azt mondták, hogy 15—20 ezer koronába kerül és a végén kitűnt, hogy háromszor oly drága lett.

— Erről a közönségnek és részben a püspöknek kell gondoskodnia — mondotta a helyettes polgármester. Plébánia lakot sem építünk, hanem egy magánházat veszünk, ott lesz a plébánia részére hely, a többi lakás bérjévédelme amortizálni fogja a vételárat.

Urbán Iván báró elnöklő főispán eddig türelmesen hallgatta az egymással vitakozó tanács tagokat. Mikor azonban Vannay többször megismételte azt az indítványát, hogy halasztsák el az építkezést, mert rosszak a pénzügyi viszonyok és a tulmunka miatt így sem lesz elég a rendelkezésre álló tőke, a főispán is beleszólt a vitába.

— Nehéz feladat ma építkezni — mondotta — osztom a tanácsnok ur véleményét,

mert bizonyos, hogy igen tekintélyes tulmunka lesz és a tőke nem futja.

Végül mégis csak elfogadták a templom-építő bizottság javaslatát Zubor módosításával és kéri a közgyűlést, hogy a versenytárgyalás kiírását rendelje el, mert nagy a munkanélküliség.

A honvédegyalagsági laktanya építésére holnap csak elvben kell megszavazni a 937 ezer koronát és minthogy férődijakban csak annyit térít meg a kincstár, hogy az építési tőke, amelyet 5%—6 százalékkal kell kölcsönvenni, csak 4 százalékos hajt a honvédelmi minisztertől kell kérni a hiányzó kamatjövdelem egy részének megtérítését.

A kaszárnya építésénél a pénzügyi nehézségeken kívül még egy igen komoly baj fenyeget. A gyakorló tér részére a város képviselői a földmivelési minisztertől bérelt csálai erdei legelőből ajánlottak fel 25 holdat. Ha ezt az állattartó gazdáktól elveszik, akik épen a napokban jártak deputációban a kevés legelő miatt, akkor azok a tanács ellen fordulnak. Sőt a baj még veszedelmesebbé válhat az által, hogy a katonai létszám szaporodik és újabb 25 holdra lesz szükség a legelőből. Ezeken a vészes problémákon a tanács úgy teszi túl magát, hogy konstatálja azokat, de nem oldja meg. Gondolja magában a katonaság egye meg a gazdákat, a gazdák nem fogják megenni a tanácsot.

Történelmi okmányt találtak az Országos Levéltárban.

(A pragmatika szankció eredetije. — Egy bécsi tanár ófólatára.)

Fővárosi tudósítónktól

Budapest, június 9.

Az Országos Levéltár poros iratcsomói között egy kutató fiatal jogakadémiai tanár fontos és óriási becsű okmányra bukkant: minden valószínűség szerint eredeti példányát találta meg a pragmatika szankciónak.

Csekey István huszonöt éves kecskeméti jogakadémiai tanár, a magyar trónöröklési jogrendről készülő munkájához keresett adatokat az országos levéltárban. Foglalkozni kívánt a pragmatika szankció vitás kérdéseinek a tisztázásával is, és felkutatta mindazokat az okmányokat és mindazokat az országgyűlési iratokat, amelyek az 1723-iki országgyűléssel kapcsolatban állottak, vagy összefüggésben lehetek. A kutatások között akadt kezébe a pragmatika szankció eredeti példánya.

A magyar történetírók közül többen kuttatták már úgy Bécsben, mint Budapesten a nyilvános és titkos levéltárakban, a bécsi udvari levéltárban épen úgy, mint a magyar főuri családok levéltáraiban, de az eredetire nem sikerült ráakadni, úgy hogy csaknem végérvényesen átment a köztudatba, hogy a magyar pragmatika szankció eredetije elveszett, sőt voltak a közjogászok között többen, akik egyenesen abban a hitben éltek, hogy az eredeti magyar példányt szándékosan megsemmisítették. Az osztrák pragmatika szankciónak nevezett osztrák házi törvény mindössze egy 1724. április 19-én készült, VI. Károly császár nyilatkozatáról felvett jegyzőkönyv, a melyet maga VI. Károly császár sem alá nem írt, sem meg nem pecsételt, hanem csupán Schiekh udvari titkos referendárius látott el hitelesítési záradékkal.

A most megtalált eredeti példány öt kancellista folytatóságos keszeirása, 1723 június 19-én szentesítették, két nappal az uralkodóhoz történt felterjesztés után. Hárman írták alá: Carolus, a király, Nicolaus Illeshazy (az

akkori kancellár) és Josephus Sigray. Az eddig ismert nyomtatott másodpéldányokat gróf Erdődy László Ádám írta alá, a ki akkor alkancellár volt, mert Illésházy kancellár ugyan is, aki az eredeti példányt aláírta, mialatt a nyomtatott másodpéldányok elkészültek, meghalt.

A most megtalált eredeti a király neve alatt papírral fedett kis titkos pecsét van. A most felfedezett eredeti és eddig ismert nyomtatott példányok közt van eltérés több tekintetben, de ezek nem lényegesek. Egyébként ezekről az eltérésekről külön értekezésben fog beszámolni a tudományos világnak az értékes törvényokmány megtalálója, Csekey tanár.

Az országos levéltárban nagy szenzációt keltett az okiratok előkerülése. Az esetről rögtön jelentést tettek Sándor János belügyminiszternek, aki szintén nyomban közölte a pragmatika szankció eredeti példányának felfedezését a miniszterelnökséggel, ahonnan még tegnap sürgős jelentés ment a kabinetirodának.

Csánki Dezső az országos levéltár főlevéltárosa így nyilatkozott a felfedezésről:

— Az tény, hogy Csekey tanár jelentést tett nekem arról, hogy az országos levéltárban megtalálta a magyar pragmatika szankció eredeti példányát. Ugy látom, sok indicium szól amellett, hogy ez a példány valóban az eredeti, de a meddig minden kételyem el nem oszlik és a tudományos kritika egész fegyverzetével nem vizsgáltam felül az okmányt, korainak tartanám arról érdemben nyilatkozni. Mindenesetre az a körülmény, hogy ez eddig az egyetlen ismert írott példány, — mert a többiek mind nyomtatásban vannak — hogy ezt a példányt maga az akkori kancellár, Illésházy írta alá, sőt hogy azon a kancellárnak eredeti kézírású javításai vannak, mutatja, hogy valószínűleg ez az eredeti példány.

Bécsből jelentik: Turba Gusztáv dr., a híres osztrák közjogász, a bécsi egyetem nyilvános rendes tanára, aki a Pragmatika Sankciónak több munkát írt, a következő érdekes nyilatkozatot tette:

A Hír ilyen formájában nem lehet igaz, miután én találtam meg elsőnek az eredeti kéziratot, amely hosszabb ideig eltűnt, de amelyet 1902-ben megtaláltam a budapesti királyi levéltárban, könyvemben szövegét fel is használtam, sőt faksimillében közöltem. Ez az eredeti okirat kézzel írott s a magyar országgyűlés nevében a primás és a nádor írták alá. Az országgyűlés, amely testületileg jelent meg a pozsonyi várban, ezt az okiratot adta át III. Károlynak. Az okirat felső részére Wintzen-dorf kancellárius a következő saját kezű megjegyzést írta:

„Ófelségének átadva 1722. július hó.”

Itt meg kell különböztetni ettől az eredeti írott szövegtől, amely csak az első és második törvénycikket tartalmazza — amely kizárólag a magyarországi pragmatika sankcióna vonatkozik — azt a törvényszöveget, amely 1723-ból származik és százhuszonkilenc törvénycikket tartalmaz, ezek között a fenti első és második cikkeket is lényegtelen változtatásokkal. Tehát ha a magyar pragmatika sankció eredeti okiratról beszélünk, az kizárólag csak a két cikkelyt tartalmazó 1722-i szöveg lehet, mint egyetlen Magyarországra nézve kötelező és autentikus. Ezt az első szöveget aláírta Erdődy püspök és Sigray József s rajta van a császári pecsét is. Ha a budapesti hírt megfontoljuk, csak az tehető fel, hogy megtalálták a törvénynek a bécsi nyomdának szánt kéziratát, amely egy évvel később, 1723-ban jelent meg nyomtatásban.

Balletmester és táncosnő.

— Rágalom, vagy üldözés. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 9.

Érdekes pörrel foglalkozik legközelebb a budapesti büntető bíróság: Guerra Miklós, az Operaház balletmestere följelentette Sebesi Terézt, a balletkar assonitáját rágalmazás miatt. A kisasszony azt állította a színházi törvényszék előtt, hogy Guerre üldözi őt, ki akarja szekirozni a színházból, azért, mert nem fizet neki a privátórakért. Mikor ez a kijelentés elhangzott, Bánffy Miklós kormánybiztos arra kötelezte a balletmestert, hogy rágalmazás miatt állítsa bíróság elé a táncosnőt és adjon módot neki arra, hogy állítását bizonyítsa. A balletmester állításai szerint Sebesi Teréz ellen többször volt panasza. A kisasszony pontatlanul járt a próbákra vagy egyáltalában nem jelent meg, sőt azt is megcsinálta, hogy személyesen vitte el a színházhoz azt a levelet, amelyben betoget jelent. Guerra balletmesternek annál kellemetlenebb volt ez, mert Sebesi kisasszony voltaképpen az ő neveltje volt. Éveken keresztül tanította, táncórákat adott neki, amíg végül csakugyan assonitát nevelt Sebesi Terézből. A balletmester kijelentése szerint a kisasszonytól soha ezért a munkájáért pénzt nem kapott, arra nem is reflektált és kizárólag személyes ambíciója volt, hogy a tehetséges táncosnőt kiképezze.

Nemrégiben az egyik próbán valami utasítást adott Guerra Sebesinek. A táncosnő az utasításra azzal felelt, hogy csufoló hangon utánezta Guerrát, a főrendező és a kormánybiztos előtt. Guerra erre fölíratta a táncosnőt, akit a színházi törvényszék félhavi gázsijának elvesztésére ítél. A törvényszék előtt Sebesi kisasszony a következő súlyos kijelentést tette:

— Persze, a mester haragszik rám, üldöz, ki akar szekirozni, mert nem fizetek neki!... Persze, ha megfizetném, nem iratna föl folyton!...

A kormánybiztos a törvényszék után fölhevítette magához Guerra Miklóst és föl szólította, hogy ezért a kijelentésért bíróság előtt szerezzon magának elégtételt. A följelentést Guerra meg is tette. Ha a bíróság elítéli a táncosnőt, akkor a pörnek az a súlyos következménye lehet ránézve, hogy nyomban felbontják a szerződését.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Szerelmi házasság. (Az Uránia bemutatója.) A szentimentális regények világából, de mégis a való élet köréből meritett témájú képét mutatja be ma a színház. Egy fiatal orvos és egy gazdag leány története ez, mely sablon szerint folyik le. Az apa ellenzi a házasságot, a leány vőlegényéhez menekül, ott heves jelenetek játszódnak le. A fiatal doktor magsebesül s mikor az apát a bíróság elé állítják: a fiatal doktor szava menti meg őt. Fordulatokban gazdag, gyönyörű rendezésű kép ez, melyben Pathé legelső művészei élükön Capellanival — kit a közönség „Egy asszony aki mindenkié”-ből előnyösen ismer — kiváló alkotnak. A mellékképek közül kiemeljük Bachus táncok, egy amerikai drámát és főleg a legújabb Max Linder bohózatot. A műsor bizonyára általános tetszésre fog találni, mert összeállításában tele van művészi értékkel. 5

* A Medgyaszay kabaré június 10. és 11-én (szerdán és csütörtökön) tartja a Fehér Keresztben két utolsó előadását. A teljesen új műsor keretében színre kerül: „Asta és Psi-

lander“ „Max Linder“ és „Princ“ végül „A zapacs.“ 3685

* Két Psilander kép egy napon. (Az Apolló Psilander-bete.) A forró Psilander esték emlékei elevenednek meg az Apolló nézőterén. Ma a „Letört karrier“ vonzott zsufolt házakat s a publikum elragadtatással gyönyörködött a hatalmas drámai erővel felépített Nordisk-film, amelyen Psilander művészi tehetségének sokoldalúságát élvezhetjük. Fehéjázó és önző a jómódban, szánalmas és nyomorult a sárban, a moesárban. A felvonások után valóságos tapsvihar tört ki a nézőterén. A közönség fokozott kíváncsisággal néz a szerdai műsor felé, amelyen két Psilander repriz is szerepel. Az egyik „A fenség“, a másik a „Vendégjáték“. Egyik szebb, mint a másik. Ezenkívül még teljesen eredeti mellékképek szerepelnek a szerdai műsoron, amelyen utoljára kerül bemutatásra a nagyhölgyi vérengzésről készült eredeti felvétel. 3

* Hol van Coletti? Csak keressék! 5

VÁROS ÉS MEGYE.

Tévesen kiírt pályázat a városnál.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 9.

Lócs Rezső helyettes polgármester a legutóbbi közgyűlés határozata értelmében tegnap tette közre a kulturpalotánál rendszeresített műtárosi állás betöltésére kiírt pályázati hirdetményt. A felhívás szövegét olvasók előtt feltűnt, hogy ott a polgármester a műtárosi állást a VIII. fizetési osztályba sorozatának mondja és a vele járó illetményeket is ezek szerint állapítja meg. Ez azonban ellenkezőben áll a belügyminiszter által 1913. év szeptember 13-án jóváhagyott közművelődési intézeti szabályrendelet 13. szakaszával, amely a műtárost a IX. fizetési osztály 8. fokozatába sorozza. Mikor ezt a helyettes polgármesternek tudomására adták, azonnal intézkedett a kiírt pályázati hirdetmény érvénytelenítése iránt és póthirdetményt adott ki, amely a helyes intézkedést tartalmazza.

Az eset nem jelent nagy szerencsétlenséget, mert a pályázati hirdetménynek nincsenek jogkövetkezményei addig, míg annak alapján döntés nem történik. Ha azonban a hibát észre nem veszik idejében, — természetesen nem a városházán vették észre — és valakit a hirdetmény alapján választ meg esetleg a közgyűlés, az bizony a VIII. fizetési osztályba tartozó tisztviselő lett volna. Érdekes, hogy a botlást a számvevőségen követték el, amelyhez a polgármesteri hivatal kérdést intézett a műtárosi állás dotációja iránt. A számvevőségen a díjrendszert mellé természetesen nem olyan szabályrendelet alapján készítették a kimutatást, amely miniszteri záradékkal ellátott jogerős szabályzat és amely helyesen sorozza a kulturpalotai tisztviselőket, hanem elővettek egy értéktelen nyomtatványt, a szabályrendelet első tervezetét, amely nincs el látva a miniszter jóváhagyásával, amely azonban a műtárost a VIII. osztályba tette. Az, hogy a közgyűlés ezt megváltoztatta és az, hogy csak az az érvényes szabályzat, ami formailag is tökéletes, a számvevőségen a mellékes körülmények közé tartozik.

Azaz, hogy tévedés van a dologban. Ugy védekeznek ebben az ügyosztályban, hogy ők még a mai napig sem láttak egy jogerős kulturpalotai szabályrendeletet. Ez utóbbi való-

színű is, mert a szabályzat arra való, hogy ki nyomassák, egy szekrény aljába bedobják, de a tisztviselők közt ne osszák szét.

Városi munkák a munkanélküliség érdekében. Aradon most több nagyobb városi munkára van versenytárgyalás kiírva, részint pedig a holnapi közgyűléstől kér felhatalmazást a tanács. De a mai tanácsülésből kifolyólag felhatalmazást kér arra is, hogy a munkákat — a munkanélküliség orvoslása érdekében — a tanács vállalatba adhassa. Ilyen munka többek között a gyermekkorház fertőző osztályának központi fűtő berendezése is, amelyre 8 pályázat érkezett, de döntés még nincs. A főispán szerint a fűtőkészülékeknél nagyon kell vigyázni, mert a legmodernebbek a gázkészülékek. A külvárosi utcák burkolatára kiírt pályázat e hó 18-án jár le. A tanács kéri, hogy azokra az utcákra, melyekben a burkolás módja már meg van állapítva, ő hagyhassa jóvá a munka kiadását, ahol azonban többféle burkolás szükséges, ott a közgyűlés döntése alá kell bocsátani a pályázatokat. (A tanács kívánsága részben indokolt, de azokban az utcákban, ahol aszfaltozni kell, a közgyűlés döntése alá bocsátandó a munka kiadása.) — A színház restaurálásának 15 ezer koronás munkájára is felhatalmazást kér a tanács, hogy ő adhassa ki. A főispán mindezekre kijelentette, hogy ő közbenjárt a minisztériumban, hogy a nagyobb beruházási munkákat a rossz pénzügyviszonyok miatt ne engedélyezzék, de az olyan munkálatokat, melyek a nyomor enyhítésére szolgálnak, hagyja jóvá. Ezt a minisztériumban honorálták is.

A város a sportért. Arad város legutóbbi közgyűlése foglalkozott tudvalevően az Aradi Athletikai Klub ama kérelmével, hogy a város a klub mostani sporttelepe mellett 7400 négyzetölet engedjen át örök tulajdonul. Mivel a legutóbbi városi közgyűlésen olyan volt a hangulat, hogy a klub kérelmét nem teljesítette volna a közgyűlés, a kérvényt levették a napirendről. Azóta a klub új beadványt nyújtott be s most alkalmasint kölcsönös megegyezésre intézik el a kérelmet. A városi tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a kért telket engedje át a klubnak 25 évre, de ha a városnak időközben közhasznú célból szüksége van arra, félesztendei felmondással visszaveheti. Ha azonban az első 25 év után szintén sportcélokra akarja felhasználni a klub, akkor a város kilátásba helyezi, hogy továbbra is meghagyja azt a klubnak. A tanács javasolja még, hogy a befektetési költségekből 50 ezer koronát garantál a város, de kiköti, hogy a tanulóifjúság díjtalanul használhatja a sporttelepet.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1914. évi június hó 10-én, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaboknak. 49. A polgármester betérjeszi Turay János számvevőnek kérvényét a számvevőtanai vizsga letételére kitűzött határidőnek meghosszabbítása iránt.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltogatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejében közöljék. Külföldre való költözködés esetén a portókülömbözöt szives megtérítését kérjük.

Ha a püspököt nem várják.

— Az eltévesztett fogadtatás. —

Távirati tudósítás.

Nagykanizsa, június 9.

Kellemetlen félreértésből furesa kis affér keletkezett, melynek szembenálló felei: Mikes János gróf, szombathelyi püspök és az alsó-lendvai intelligencia. Mikes gróf most tartja Zalamegyében bérmautját. Hétfőre jelezte megérkezését Alsólendvára, amelynek tiszta katolikus népe nagy tisztességgel akarta fogadni főpásztorát. Monstre-deputáció alakult Füss Nándor országgyűlési képviselő vezetése alatt, falragaszokon hívták föl a lakosságot, hogy jöjjen ki érkező püspöke elé a vasúthoz, bandériumot szerveztek, pompás diszkoci robogott a pályaudvar elé és a vidéki ünneplések kedves és ott becses rekvizitumai mind kirukoltak.

Megérkezett a vonat, fölharsant az induló, tombolt az éljenzés, a kis leányok ihletődött zavarban szorongatták csokraikat, a tűzoltó-diszörtség kihuzta magát, a szónok reszelte a torkát... de a püspök nem érkezett meg. Az intelligencia erre elkeseredését a nagyvendéglő friss csapolásába fojtotta.

Javában koccintgattak a cserbenbagyott deputátusok, amikor egyszerre *automobilon megérkezett a püspök*. Mikes grófnak rosszul esett, hogy senki sem fogadja. Egyenesen a templomhoz vezettette gépét, ahol javában folyt a bérálás. Átöltözött, átvette a bérálást, senkitől felvilágosítást nem kért és mert azt hitte, hogy ez a negligálás tudatos volt, keményen kiprédikálta a szószékről a helyi intelligenciát.

Később a félreértést tisztázták és összebékült a megpirongatott intelligencia meg a haragos püspök.

Megdrágul a porlekedés.

Törvényjavaslat a jogilletékek emeléséről.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 9.

Még e héten benyújtja a pénzügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértésben a *jogszolgáltatási illetékek reformjára* vonatkozó javaslatát. A javaslat, általános számítás szerint, mintegy ötven százalékkal emeli a bíraskodási bélyeg és illeték kötelezettségét.

Száz korona értékig, nem emelik a bélyeg és illeték összegét, 100 koronától 20.000 koronáig pedig fokozatosan emelkednek ezek, úgy, hogy 20.000 koronánál az emelkedés 50 százalékos lesz. Az 50 százalék aztán az emelkedés maximuma is.

Büntető ügyekben és kihágási ügyekben eddig minden beadvány és jegyzőkönyv bélyegmentes volt. Ezután az ügyvédi meghatalmazás ez ügyeknél is *bélyegköteles* lesz. Több értékfokozatot is állítanak be, mint eddig és a bélyeg elnevezés megszűnik: e papirosadót az egész vonalon illetékké nevezik ki. A progresszívításon felül az az egyetlen nem kedvezőtlen újítás a reformnak. A törvény a polgári perrendtartással együtt 1915. január 1-én lép életbe. Az 1914-15. évi költségvetést, amely a jogszolgáltatási illeték jövedelmét január elsejétől kezdve évi négy millió koronával *magasabb összegben irányozta elő*.

A kormány a nagy emelést azzal okolja meg, hogy a polgári perrendtartás *jobb, gyorsabb és biztosabb jogszolgáltatást biztosít* és így ezeket az előnyöket a porlekedőknek kell

megfizetni. Tetemesebben szaporodnak az igazságügyi kiadások is, több bíró, több terem kell és más egyéb új dologi kiadások is szükségessé teszik a jövedelmek fokozását.

Másrészt az a cél is lebegett e törvény alkotói előtt, hogy az illetékek emelésével *gátat vessenek az ugynevezett perlekedési viselkedés elharapódzásának*.

Forradalom Olaszországban.

(Vasutas-sztrájk fenyeget.)

Távirati tudósítás.

Róma, június 9.

A tegnapi tüntetés, mely Ancona utcáin kitört, egyre nagyobb mérvet ölt. Ma már valóságos forradalmi állapotok vannak a városban és Olaszország számos városában általános sztrájk ütött ki. A vasutas szindikátus is kimondta a sztrájkot és így nem lehetetlen, hogy Olaszországban a napokban megszűnik a vasuti közlekedés. Távirataink a következők:

Anconából táviratozzák: A tegnapi tüntetés részleteiről a következőket jelentik: Egy tizenhat rendőrből álló őrszámot jött tegnap vidékről. A Villa Nacionalé előtt a rendőroket megtámadta a csőcselék a követeket kezdte rájuk dobálni. Egyik rendőrtiszt, Ricciotti kiejtette kezéből a kardot s mikor utánanyúlt, egy revolvért rásütöttek. Súlyos sérüléseket szenvedett. A tömeg a rendőroket a belvárosig kísérelte fűtyülve és követ dobálva. Amikor az őrszám betért a rendőrkaszárnyába, a tömeg két fegyverkereskedésbe próbált betörni. A rendőrség erre kivonult s szétszórta a tömeget. Az összeütközésnél egy rendőrtiszt súlyosan, többben pedig könnyebben megsebesültek. A tüntetők ellen erre katonaság vonult ki, mire egy képviselő és egy újságíró nyugalomra intette a tüntetőket. A tömeg egy része behatolt egyik fegyverkereskedésbe s onnan revolverek, puskákat vett magához. A vasárnapi eseményeknek három halottját holnap temetik. Anconából jelentik: Piazza del Independenzán ma népgyűlés volt, amely után összeütközés történt a rendőrség és a tömeg között. A tüntetők közül egy Ogiolini nevű fiatal ember halálos sérüléseket szenvedett. Rómából jelentik: Azokban a városokban, ahol az általános sztrájk kitört, a lapok sem jelennek meg. Az Anconában összegyűlt vasutasszindikátus szintén kimondta a sztrájkot. A vonatok egyelőre még közlekednek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítélték Ehrlich tanár rágalmazóját. Frankfurtból jelentik: Jóval éjjel után hirdette ki ítéletét a törvényszék a Salvassan pörben. A bíróság négy órai tanácskozás után Wassmann Károlyt egy évi börtönre ítélte. Az elítélt az indokolás felolvasása közben dühösen felugrott és követelte, hogy az elnök vezettesse őt ki a teremből, mert — *ugymond* — ennyi hazugságot nem tud végighallgatni. A bíróság elnöke el is távolította Wassmann-t s csak akkor hozatta be ismét, mikor az ítéletkihirdetés már bevégeződött. Az elítélt szerkesztő az elnök kérdésére azt felelte, hogy *nem felelbezz*, mikor pedig a bíróság elnöke tudatta vele, hogy a törvényszék elhatározta azonnal való letartóztatását, kijelentette Wassmann, hogy *rögtön megkezdi büntetését*.

Megsértődött táncművész.

(Hölgy publikum nélkül nem lép föl.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 9.

A szép Astafieva, aki ma délután utazik vissza Budapestről Londonba, tegnap este még egyszer szerepelt. A Lipótvárosi Kaszinó meghívta a táncosnőt, hogy nyári helyiségében táncoljon, a szabad ég alatt, égő fáklyák és a sápadt holdfény világítása mellett. A táncosnőnek tetszett az ötlet, artisztikusnak és finomnak tartotta a gondolatot és miután az ügy anyagi részét is elintézte az impresszáriója, szombaton este megjelent a Kaszinóban és megnézte az érdekes milieut. A park, a holdfény, a fáklyák, a természetes díszletek: minden nagyon megtetszett Szema Alexandrowna Astafievának és tegnap este kilenc órakor öltöztetőnőjével, partnerjével és egy-két budapesti ismerőse kíséretében, táncra készen jelent meg a Kaszinó nyári palazzójában.

Véletlenül épen tegnap volt a tárgyalás abban a pörben is, amelyet Astafieva egy budapesti újság ellen indított. A három szakértő betértesztette a véleményét, amely szerint maga a produkció művészi ugyan, de a koreográfia nem az, azonkívül pedig sok minden látható a táncosnő toalettejéből, ami egyébként nem szokott látható lenni. A táncosnő ügyvédje erre följánlotta a bírői szemlést, amitől azonban elállottak a szakértők, mondván, hogy hiszen nem is egészen biztos az, hogy... igen, nos, hogy látható, nekik csak úgy tűnt föl és bizonyára tévedtek. Viszont a bepanaszolt újság jogi képviselője azzal érvelt, hogy ima, milyen erkölcsstelen Astafieva tánc, milyen obscen, medikális az egész, ép ma este táncol egy budapesti kaszinóban, de csak férfi-estélyen, mert a tagok nem merik elhozni a feleségüket ehhez a produkcióhoz...

Délben tizenkét órakor hangozott el ez a kijelentés és este kilenc órakor jelent meg Serasina Astafieva a Kaszinóban. Az első kérdése ez volt:

— Hölgyeket is meghívtak az urak?

— Nem...

Szema Alexandrowna szemében haragos tűz lobogott fel:

— Ugy? Hát mit képzelnék az urak? Erkölcsstelen perszóna vagyok én, meztelen kokott vagyok én, akit tisztességes nő nem nézhet meg? Vagy azt hiszik az urak, hogy engem előadás után ezüsttálon hordanak végig és úgy mulogatom magam?

— De kérem...

— Semmi kérem. *Ha nincsenek hölgyek, nem táncolok. Férfi-estélyen nem lépek föl!*

Hiába volt kérés, kapacitálás, minden: Astafieva nem tágitott. Egy óra hosszat tartottak a tanácskozások, pourparler-k, de a táncosnő megmaradt a mellett, hogy csak akkor táncol, ha hölgyek is vannak a közönség között. Mit volt mit tenni?... Csengett a telefon, kocsik vágattak a szélrózsa minden irányába, amíg végre, nagy nehezen, összetoboroztak 2 hölgyet. Diadalmasan jelentették Astafievának, hogy a hölgyek megérkeztek, a villamot elöltötték és mint egy álomkép jelent meg a megvilágított pódiumon Szema Alexandrowna fátyolos, lenge frizurája.

De azért Astafieva nem békült meg. Mikor a produkciónak vége volt, hiába várták a terített asztalnál, helyette csak egyik partnere jelent meg egyik budapesti személyes ismerősénél és hozta az üzenetet:

— Szema Alexandrowna kéri, sziveskedjék a kocsijához kísérni...

HIREK.

Elindulnak a fejedelmi csapatok.

(Összeütközés a felkelőkkel.)

Távirati tudósítás.

Durazzo, június 9.

Durazzóból táviratozzák: Az olasz katonák puccsa ügyében még folynak a tanuhallgatások. A helyzet különben változatlan a Durazzo nyugodt. A felkelők ismételt megkísérelték, hogy az ellenőrzőbizottsággal újabb tárgyalásokat kezdhessenek. — Durazzóból jelentik: Epiruszából, ahol erre szükség nincs, 2500 katonát Elbasszanoba rendelték, ahová holnapután érkeznek meg. Hir szerint Ahmed Mati bég Malicia határán áll és kész a fejedelm parancsára Tyrana ellen vonulni. — Durazzóból jelentik: A felkelők ellen három helyről, Durazzóból, Alesszióból és Valonából egyszerre indítanak csapatokat. A csapatok előrenyomulása még e héten megkezdődik. — Durazzóból jelentik: A Viribus Unitis, Tegethoff és Zrinyi osztrák-magyar hadihajók elhagyták Durazzót és Triesztbe tértek vissza. Durazzo előtt most már csak egy cirkáló flottilla állomásozik.

Berlinből jelentik: A Leipziger Neueste Nachrichten durazzoi jelentése szerint a kormánycsapatok már a napokban összeütköznek a felkelőkkel. A kormánycsapatokat most már szervezték és ha a fölkelők meghasonlása tovább tart, a csapatok remélhetik, hogy az összeütközésnél jönkreverik a fölkelőket.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszédnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Lényegtelen hőváltozás és helyenként eső, vagy zivatar várható. — Sürgönyprognózis: Enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— Arad főírata a király felgyógyulása alkalmából. Arad város törvényhatóságának szerdai közgyűlésén Urbán Iván báró főispán a következő indítványt teszi: Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! A közelmúltban a monarchia összes lakosságát, de főleg a királyhű magyar nemzetet kifejezhetetlen öröm töltötte el azon nagy horderejű és egyidejűleg igazi benső megnyugtató érzést támasztó hír folytán, hogy országunknak imádatl szeretett apostoli királya, dicsően uralkodó I. Ferenc József Ő Felsége, hosszabb időn keresztül huzódott és Ő Felségének az Isten kegyelméből elért magas kor miatt aggodalomra okot adott betegségéből hála a gondviselés kegyességének teljesen felgyógyult. Összes népeivel szemben atyai jószágú uralkodónk egészségének megrongált állapotára idejében, aggódó és fájdalomtól telt érzés töltötte el az egész magyar nemzet szívét, de a Mindenható Isten meghallgatta a hódolat-teljes szeretettel imádozott Király: iránt forró ragaszkodással viseltető népeinek fohását és visszaadta szeretett Királyunknak egészségét. Indítványozom, hogy a város törvényhatósági bizottsága ezen közgyűléséből azon kérelmet intézze a Miniszterelnök urhoz, hogy Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége imádozott Királyunk előtt a felgyógyulása alkalmából Arad szabad királyi város királyhű közönségének határtalan örömét tolmácsolni kegyeskedjék.

— A győri kereskedelmi kamara üdvözlötte Ottenberg Tivadarhoz. Többször megirtuk már, hogy a nemzetközi kereskedelmi kamarai kongresszuson, amelynek ülésai most tartanak Párisban, Varjassy Lajos dr., az aradi kamara főtitkára érdekes és fontos kereskedelmi kérdésekről tart előadást. Varjassy Lajos dr. előadása rendkívüli sikerrel járt, amint erről az alábbi, Párisban föladott és ma Aradra érkezett távirat ad hírt:

Méltóságos Ottenberg Tivadar udvari tanácsos urnak Arad. Varjassy titkárnak a kongresszuson tartott francia szabad előadása általános óriási tetszést aratott és javaslatát egyhangulag elfogadták. Ahhoz a nagy sikerhez, amely ebből az aradi kamarára hárul és amely hazánknak dicsőséget hozott, őszinte szívből gratulálunk a győri kereskedelmi és iparkamara nevében Heller kir. tan. alelnök, Szendrői titkár.

— Hámory László — összeférhetetlen? Az aradi esküdtszéki tárgyalásnak érdekes következménye van: Nagy György dr. ügyvéd összeférhetlenségi bejelentést tett Hámory László dr. képviselő ellen. Az összeférhetlenségi bejelentés alapja az izgalmas aradi tárgyaláson lett nyilvánvaló. A tárgyalás során ugyanis a tanuként is eskü alatt kihallgatott Hámory azt a vallomást tette, hogy Mladin Miklósnak italmérségi engedélyt szerzett. Bár az engedélyszerzésért pénzt nem kapott, eljárása — Nagy György dr. szerint — mégis beleütközik az összeférhetlenségi törvénybe.

— A Héderváry-Gerő affér a mentelmi bizottság előtt. Június 15-én, hétfőn délután négy órakor ülést tart a képviselőház mentelmi bizottsága, hogy a mentelmi bejelentések tárgyában állást foglaljon. A bizottság Szabó István (győrzámolyi), Vio Antal, Madarassy-Beck Gyula báró és Jármy István mentelmi ügyein kívül az ismeretes Héderváry-Gerő-affért is tárgyalni fogja.

— A vezérkari főnök Nagykanizsán. Nagykanizsáról táviratozzák: Ma ide érkezett Hötzendorfi Conrad vezérkari főnök a vezérkar harminnyolc tagjával, hogy a hadgyakorlatok terepét megismerjék és az élelmezés tekintetében szükséges előintézkedéseket megtegyék. Ezzel egyidejűleg megkezdették a tábori távirópóznák felállítását is. Az a hír, mintha Ferenc Ferdinánd trónörökös is Nagykanizsára érkezett volna, nem felel meg a valóságnak.

— A román nemzetiségi párt programja. Nagyilondáról jelentik: Mihályi Tivadar országgyűlési képviselő tegnapi beszámolóján egy hosszabb határozati javaslatot fogadtak el, mely tulajdonképpen a román nemzetiségi pártnak a történelem utáni újabb állásfoglalása, programja. A határozati javaslat kimondja, hogy a román nép mindig hű volt a trónhoz és hazához. A trón soha sem követelte tőlük, hogy nyelvükről, vallásukról, szokásaikról és földjükről lemondjanak, ilyent csak a politikai pártok követeltek.

— Román nyilatkozat Magyarországról. Budapestről jelentik: Körülbelül száz Romániában élő magyar érkezett Budapestre a romániai magyar egyesület védnöksége alatt. A vendégeket a főváros és a nemzeti népszövetség fogadták. A kirándulókkal érkezett vagy husz előkelő román is, akik közül Pascu dr. tekintélyes bukaresti orvos a következőket mondotta:

— Mindig kétkedéssel fogadtam a Magyarországról jövő híreket a románok elnyomtatásáról. Most meggyőződtem, hogy a hírek tényleg tendenciózusak, a bajok valamennyi népek közös bajai. Jól esik, hogy a művelt magyar népet igazi mivoltában megismerhettem.

— Az urnapi körmenet. A katolikus egyház ragyogó pompával ünnepli évről-évre az Urnapját, az Oltáriszentségben tisztelt Ur Jézus ünnepét. Aradon kettős ünnep ez, mert míg a napján magán, az egyházi szabályok szerint tartják a katolikus hívek az ünnepet, a következő vasárnap a város régi fogadalmá szerint van körmenet. A csütörtöki ünnepi nagymise, amelyet Lakatos Ottó dr. rendfőnök celebrál, reggel 9 órakor kezdődik s utána vonul a körmenet a Vörösmarty-utcában, a Szabadság-téren, az Aczél Péter utcában és a Szentháromság szobor előtt felállított oltárhoz. A menetben résztvesznek az iskolák növendékei, a Máriatársulat és Rózsafüzéregyesület tagjai. Az Oltáriszentség körül az Oltáregyesület és a Kongregációk tagjai fognak sorakozni, a baldachinum után pedig a város, a hatóságok és testületek fejei s az Autonom Kat. Kőr. tagjai vonulnak. Vasárnap ugyanazon időben, az Andrassy-téren és a Salau-utcában felállított oltárhoz megy a körmenet.

— Bárczy polgármester pöre. Budapestről jelentik: Komlós Ágoston dr. budapesti ügyvéd fővárosi bizottsági tag pár hónappal ezelőtt egy bizottsági tag megsértése címén becsületsértés miatt bepanaszolta Bárczy István polgármestert. Komlós dr. panaszában elmondta, hogy a főváros közlekedésügyi bizottságának február 11-iki ülésén, amikor mint a bizottság tagja ő is felszólt az autóbussz-ügyben és megjegyezte, hogy a tanács ebben a kérdésben már harmadszor változtatja meg a véleményét, Bárczy polgármester közbeszólt, hogy ő tudatosan valótlanosságot állít. A büntető bíróság a panaszt a limine azzal a megokolással utasította el, hogy a polgármester kijelentése a tárgyalás folyamán hangzott el és így az nem képezheti büntető eljárás tárgyát. A bíróság elutasító határozata ellen Komlós dr. ügyvéd felebbezéssel élt és a felebbezési tanács kérelmének helyt adva, most semmisnek mondotta ki az elsőfoku bíróság döntését és elrendelte ez ügyben a tárgyalást, amely e hó 12-én lesz.

— Tizenkét milliós bankbukás Londonban. Londonból jelentik: A londoni pénzpiacra óriási hatást gyakorol egy száz esztendőnél régebben fennálló bankház összeomlása. A Chaplin, Milne Grenfell and Co. city-beli hatalmas bankcég, amely évek óta fontos szerepet vitt Anglia politikai és közgazdasági életében, kénytelen volt a fizetéseket beszüntetni, mert igazgatója Grenfell Artur óriási összegű veszteségeket szenvedett üzleteinél különösen a Canadian Agency-nél, ahol a nagy kanadai vállalatok részvényeivel szerencsétlenül spekulált. Grenfell magánvesztései fizetésektől való féltésig vitték a bankcéget is. Grenfell ismert spekuláns, aki az utóbbi években nagy összegekhez jutott, de most ismét mindenét elvesztette. Tartozásait fél millió font sterlingre: 12 és fél millió koronára becsülik. Grenfell első felesége earl of Grey leánya volt, második felesége pedig lord Lyttoné. Egyik nagybátyja a Morgan-csoport vezérémbere, a másik lord Desborough. A család mindent elkövet, hogy rendezze Grenfell ügyeit.

— Temetés. A szeretetről tanuskodó részvét jelei kísérték ma délután Arad öreg polgárának: Hirschl Zsigmondnak temetését. A megjelenetek soraiban voltak Lócs Rezső polgármester helyettes, továbbá számosan az aradi kereskedői testületek, az aradi tanító-egyesületek, a hírlapírói kar és a helybeli pénzintézetek vezetői közül. A koporsó fölött Csécsi Imre református lelkész mondott rövid imát, amely után a halottas menet hossza sorban indult meg a temető felé.

— Az eltűnt leány feje. Mult év december havában eltűnt Déznáról Skrofán Mária 26 éves déznai leány, aki Muresán Petru déznai utszéli kuldussal több év óta vadházasságban élt. A leányt hozzátartozói sokáig keresték, a míg — hetek mulva levél érkezett Romániából, amelyben Muresán megírja, hogy Skrofán Máriát hűtlenségen érte s e miatt Menyháza határában megölte és a hulláját elrejtette. Egyben megjelölte levelében a gyilkosság helyét is. A leány hozzátartozói a vaskohi csendőrségnél jelentették az esetet, a csendőrség a megjelölt helyen kutatott is, de mitsem találván azt hitték, hogy az egész eset csak otromba felületes. — A napokban a menyházai csendőrös portyázás közben — épen a fent megjelölt hely közelében — egy női fejet és borda részeket, valamint női ruha foszlányokat talált. A gyanu rögtön Muresán Petru levélben beismert gyilkosságára esett, a csendőrség az eltűnt leány hozzátartozóinak a talált ruha foszlányokat felmutatván, azok Skrofán Mária ruhájára ösmertek. Az ügyben a menyházai és déznai csendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg és máris tudni vélik, hogy Muresán Petru Brádon vagy környékén bujkál.

— Oroszországban letartóztatott magyarok. Bécsből jelenti a Politische Correspondenz: Az orosz dumában nemrég interpelláció hangzott el az Orenburgban hónapok óta letartóztatott magyar állampolgárok ügyében. Erre vonatkozólag illetékes helyen a következőket közlik: A bécsi orosz nagykövet a mult év decemberében a bécsi külügyminisztériumhoz kormánya nevében azzal a kéréssel fordult, állapítsa meg, hogy a esavargás miatt Orenburgban letartóztatott néhány ember tényleg osztrák, illetve magyar állampolgár-e, mint azt néhány személyi adatból gondolni lehet és ha egyik, vagy másik tényleg osztrák, vagy magyar állampolgár, intézkedjék, hogy a letartóztatottakat valamelyik határállomáson az osztrák, illetve magyar hatóságok átvegyék. A közös külügyminisztérium értesítette a két kormányt, amely megtette a szükséges intézkedéseket a letartóztatottak állampolgárságának megállapítása iránt. Tismeretes azonban, hogy ezen megállapítási processzus sok esetben rendkívül hosszadalmas. Sajnos, tényleg nem sikerült az ezzel a kérdéssel foglalkozó kormányok és hatóságaik szüntelen fáradozása dacára világot deríteni. Az orosz kormány és közigazgatási hatóságok e tényállás mellett minden előzékenységük dacára sem voltak eddig abban a helyzetben, hogy a letartóztatottakat illetőségük megállapítása után honi hatóságaiknak átadhassák.

— Brassóbeli Debrecenig biciklin. Debrecenből jelenti: Szina Sándor szerelő fogadást kötött, hogy tizenhét óra alatt kerékpáron eljut Debrecenből Brassóba, s onnét huszonhárom óra alatt tér vissza Nyíregyházára. Szina az utat Brassóig minden zavar nélkül tette meg. Visszafelé már nehezebben hajtott, mert az országuton többször eső érte, de azért a megállapított idő előtt tizenhét perccel mégis megérkezett Nyíregyházára s így a fogadást megnyerte.

— Az aradi tőzsde közgyűlése. Az aradi Áru- és Értéktőzsde május hó 31 ről elhalasztott közgyűlést június 11-én, csütörtökön délelőtt tizenegy órakor tartja meg a Kereskedelmi és Iparkamara üléstermében.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter — mint a hivatalos lap mai száma közli — Nagy Sándor pénzügyi számgyakornokot az aradi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnek, jelen állomás helyén való meghagyása mellett, ideiglenes minőségű számtiszté nevezte ki.

— Felborult luxusgőzös. Hamburgból jelentik: Tegnap éjjel a hamburgi kikötőben különös hajószerecséltenség történt. A Hamburg-amerikai vonal tulajdonában lévő Viktória Lujza nevű luxusgőzös, amelyet ezelőtt Deutschlandnak hívtak s amely hajó először tette meg az Amerikából Európába való utat 7 napnál rövidebb idő alatt, — felborult. A dolog úgy történt, hogy az apály beálltával a hajó féldalra dült, a víz befolyt a kabinablakokon, úgy, hogy rövid idő alatt a hajó teljesen megtelt vízzel és felborult. Éjszaka lévén, a dolgot csak későn vették észre s a legénységet alig tudták megmenteni. A hajó most a hamburgi kikötő fenekén fekszik és igen nagy fáradságba fog kerülni a kiemelése.

— A pénzügyminiszter a póttartalékosok adójáról. Az aradi kereskedelmi és iparkamara még a mult év júliusában fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez a mozgósítás miatt hónapokig fegyverben volt póttartalékosok III. osztályu kereseti adójának elengedése érdekében. A pénzügyminiszter most arról értesítette a kereskedelmi minisztert, hogy a kamarának ezt a kérelmét — törvényes alap hiányában — nem találta teljesíthetőnek. Az érdekeltek kereskedők és iparosok az 1914—1916. évekre szóló III. osztályu kereseti adójuk megállapításánál figyelembevétel végett a kivételes katonai szolgálat folytán előállott bizonyítható jövedelem esökkenésre alapítható kifogásaikat az adókievítő bizottságok előtt érvényesíthetik.

— Botrányok az amerikai börtönökben. Newyorkból jelentik: A lapokat ismét egy óriási börtön-botrány foglalkoztatja, amely újabb fényt vett arra, hogy milyen hallatlanul korrupt rendszer uralkodik az amerikai börtönökben. A blackwill-islandi börtönben egy összeküvést fedeztek fel, amelynek az volt a célja, hogy egy női detektivet, aki a fogházat ellenőrizte, megszöktessenek. A börtönőrökről megállapították, hogy rendszeresen foglalkoztak leánykereskedelemmel s engedték, hogy tiltott bódítószereket csempésszenek be a börtönbe. A visszaéléseket a mult szombaton leplezték le s egyuttal elfogtak egy nagyobb opiumszállítmányt, amelyet a börtönbe akartak csempészni.

— A mexikói bonyodalom. Newyorkból jelentik: Tampicói távirat szerint a blokádot felfüggesztették. Valószínű, hogy Huerta legközelebb, talán már szerdán lemond s ezzel helyreáll a béke. Egy röpirat jelent meg Huerta ellen, amely felsorolja Huerta bűneit s azt követeli, hogy az elnököt akasszák fel. Elterjedt hírek szerint Huerta lemondási okmányára már aláírva fekszik az angol követségen.

— A szőffrazsettek ellen. Londonból jelentik: A dublini egyetem néhány hallgatója elhatározta, hogy megleckézteti a szőffrazsetteket. E célból behatoltak házukba, a butorokat összetörték, az irományokat széttepték, mindent összehánytak, aztán megkaparintva zászlójukat is tüntető menetben vonultak végig a városon. A rendőrség mit sem tett a tüntetők ellen.

— Házasság. Holota István posta és táv. tiszt június 10-én köt házasságot Rátvay Nusikával az ág. ev. templomban.

— Elfogták a Gerovszky testvéreket. Pétervárról jelentik: Az orosz hatóságok elfogták a csernowici börtönből megszökött két Gerovszky testvért. Pétervári szlavofil körök meggalmat indítottak, hogy a két testvér kiadását a kormány megtagadja, mert szerintük Gerovszkyékat csak politikai büntettek miatt üldözik a hatóságok.

— Eljegyzés. Krebsz Gyula eljegyezte Roszmana Katicát Nagybecskerekéről.

— A csendőrök elől a Bégába. Nagybecskerekéről jelentik: Izgalmas jelenetnek voltak tanui tegnap délután a kishidnál a vasárnapi járókelők. Két csendőr két fiatal péksegédet kísért be, akik a bégaparti Erzsébetligetben garázdálkodtak. A csendőrök a Ferencz József hidon át kísérték a két legényt a rendőrség felé s mikor a hid közepére értek, az egyik legény hirtelen átvette magát a korláton s a Bégába ugrott. A hideg vízben azonban meggondolta magát a legény s erős tempókkal uszott a part felé, csak a kalapját vitte tovább a víz. A parton már várta az egyik csendőr s most már vízesen folytatták tovább az utjokat. A rendőrségen azt beszélték el a péksegéd, hogy meg akart szegyenében halni, mert csendőrökisérletben kellett az utcán végigmennie. Az eljárás folyik a két legény ellen.

— Pörlik Wölfling Lipót. Münchenből jelentik: Az országos törvényszék ma foglalkozott Wölfling Lipót második nejeének azzal a keresetével, melyben havi 2000 márka tartásdíjat követel férjétől. Wölfling négyszáz márkát ajánlott fel. A törvényszék a tárgyalást elnapolta, hogy peren kívüli egyezsége adjon alkalmat.

— Pörbe fogott szerkesztőség. Münchenből jelentik: Az államügyészség felség sértés miatt eljárást indított a Simplicissimus című élelap szerkesztősége ellen egy régebbi lapban megjelent rajz miatt. A rajzot Gulbranson, a híres karrikaturista készítette s Lajos királyt ábrázolta ezzel az aláírással: „Jó lesz neki vigyázni, hogy a templomokból ne csináljanak tejesarnokokat.” A szerkesztőség a vádirat ellen kifogásokat tett.

— Kisiklott motor. A borossebesi—menyházai esti motoros vonat, június 7-én a déznai állomás előtt egy kilométernyi távolságban állítólag sintörés miatt kisiklott. A motor a pályatest kanyarulatait is rendkívüli sebességgel futotta be, zakatolva haladt előre, mignem egy nagy zökkenéssel kisiklott és a talpfákon mintegy 20 méternyire haladva lefordult. Az utasok közt nagy volt a rémület és ijedelem. Többen kisebb sérüléseket és zúzódásokat szenvedtek.

— A Sviha-pör titokzatos tanuja. Prágából jelentik: A Prager Tagblatt leleplezi, hogy ki volt a Sviha-pörtitokzatos Wiener nevű tanuja. Wiener szerinte a rendőrség embere volt, aki a nemzeti szocialista pártot figyelte. Wiener már régebben szembe ötlött a politikusoknak költsékes életmódja miatt. Hir szerint most a rendőrség pénzt adott neki, hogy Amerikába távozzon.

— Elfogott katonaszökevény. Temesvárról jelentik: A józsefvárosi pályaudvaron tegnap este egy polgári biztos elfogta Krémer János szegedi közhuszárt, aki megszökött ezredétől és Temesvárra jött látogatóba nővéréhez. A szökésben lévő katona előzőleg szabadságot kért, minthogy azonban azt megtagadták tőle, így vélte megoldani a dolgot. A szökevény huszárt visszaszállították ezredéhez.

— Fejfájás elmulasztására legjobb egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 füveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Beni-tér. 14

— Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekkoosi a Fischer Nagy Aruház Gyáriaktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.

— Elegáns gummiköpenyek és átmeneti kabátok legjutányosabban beszerezhetők Hirsch Antal uriszabó cégnél Arad, Andrássy-tér 22. sz. alatt. 1557

Első Aradi Orthodox Szalámigyár

Herskovits Dezső és Társa

ARAD, Boros Béni-tér 11. sz.
Telefon szám 820. Sürgőncim: Szalámigyár Arad

Ajánljuk kitünő minőségű szalámi, kolbász, hideg felvágott füstölt-hus készítményeinket a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

VIDÉK.

Uj postahivatal. Az Arad vármegyében Apáti községben működő távbeszélővel egyesített postai ügynökséget június hó 16 án postai és távbeszélő hivatala alakítják át. A hivatal postamesteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal és a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt fog működni a postai összeköttetését az Apátiból Simonyifalvára és vissza naponként egyszer közlekedő gyalogküldőpostájárat utján a simonyifalvai postahivattal fogja nyerni. A posta távbeszélő hivatal forgalmi köre Apáti községre s a közigazgatási szempontból hozzátartozó Sándor-majorra, Nagy és Réti tanyára terjed ki.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az Empress of Ireland és a biztosítók. A biztosító társaságokat óriási veszteség éri az Empress of Ireland katasztrófája folytán. A hajó összesen tizenkét millió márkára volt biztosítva. Hat millió ebből a hajótestre, négy millió a rakományra és két millió az utazókra és azoknak értékeire oszlik meg. A biztosítási prémium öt és fél százalék volt és a Lloyd-nál, amikor az első jelentések megérkeztek, egész ötven százalékkal emelkedtek a viszontbiztosítási prémiumok. Viszontbiztosítás utján német és holland biztosítók is érdekelve vannak. A német biztosítók vesztesége állítólag 3 millió márkát tesz ki.

A pécsi Ullmann-csőd. Lebonyolítás felé halad már a pécsi Ullmann-cég csődügye. A három és fél milliónyi betét tíz százalékát a legközelebbi napokban kifizeti a tömeggondnok s valószínűleg még tíz százalék kerül ez év folyamán kifizetésre. Ha a Pécsi fém- és rézárugyárt, mely az Ullmann-cég legnagyobb érdekeltiségei közé tartozott, jól sikerül értékesíteni, ötven százalékos lesz a kvóta, ellenkező esetben csak 28-30 százalék.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Árjegyzék június 9.

Budapest, június 9.

Készáru.

Amerika egy féllal olcsóbb. Üzlettelen.

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Bursa 1914. októberre	18.19-13.20	13.21-13.22
Bursa 1915. áprilisra	13.34	13.35 13.43-13.44
Rozs 1914. októberre	9.67-9.68	9.69-9.69
Tengeri 1914. júliusra	7.75-7.6	7.77-8.78
Zab 1914. októberre	8.00-8.01	8.06-8.07

Az árak 50 kilónként számítva

Budapesti értéktőzsde (június 9.)

Oestrák hitel	602.—
Magyar hitel	719.50
1% koronajáradék	80.05
Oestrák-magyar államvasuti	725.—
Felstálogbank	401.50
Lezámitolóbank	488.75
Hassai Bank	476.50
Magyar Bank	493.50
Kereskedelmi Bank	3625.50
Rimamurányi	610.50
Salgótarjáni	675.—
Köszti Vasút	590.—
Városi Villamos	815.25

Bécsi értéktőzsde (június 9.)

Oestrák hitel	603.—
Magyar hitel	780.—
Oestrák-magyar államv.	687.—
Déli vasút	88.25

A Temesvári Lloyd-társulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914. jun 9. Buzs 75 kilogrammos 27.70-27.90, 78 kilogrammos 28.00-28.10, 77 kilogrammos 28.20-28.30, 78 kilogrammos 28.40-28.50. Rozs (prima) 21.40-21.50, (közép) 20.90-21.10, Árpa (sarfőző) —, (akarmány) 13.40-13.60, Zab (prima) 14.00-14.20, (közép) 12.40-12.60, Tengeri régi (magyar) —, új 12.40-12.50, (román) régi 13.70-13.80, új 10.30-10.50. Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.20-6.30, (rózsza) 7.00-7.10.

Feladós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Aspirin-tabletták

fej és fogfájásnál, rheumánál, influenzánál stb. elismert fájdalomcsillapítószer: sokszor kisebb értékű készítményekkel utánozzák, hogy biztosan valódi Aspirint kapjunk, vegyük a „Bayer” féle Aspirin tablettákat. Egy cső 20 a 0,5 gros tablettát tartalmaz ára 1 kor. 20 fill. Utánzatokat utasítsunk vissza. Az Aspirin szó védjegyzett, tehát a törvények szerint, más cég nem jogosult készítményeit Aspirin névvel megnevezni.

MENETREND.

Arad-Nagyvárad.

Arad	1. 5.00	6.20	8.20	11.42	4.15	9.39	4.51
Csaba	6. 6.27	7.23	9.23	1.12	5.19	11.01	6.54
	1. 6.49	8.19	11.40	1.38	5.56	1.47	1.47
Nvárad	6. 9.40	12.01	2.15	4.—	8.20	3.54	3.54

Nagyvárad-Arad

Nagyvárad	1. 6.00	8.01	10.10	1.15	4.40	7.52	1.14
Csaba	6. 8.12	11.08	12.37	4.34	7.22	11.04	3.26
	1. 11.27	11.27	2.05	5.57	7.29	9.06	4.22
Arad	6. 12.32	12.32	3.11	6.59	9.03	10.09	5.57

A vastag számok a gyors-, a dült számok a motor-, a rendes számok a személyvonatokat jelzik.

HA FÁJ

a melle és köhög, ha légzése nehéz és éjjel izzad, használjon:

„TURULIN“-t

Ára 2 korona 60 fill. Egyedüli tóraktár:

Wajdits György

„Turul” gyógyszerháza Arad, Karolina-utca és Ferenc-tér sark. 6948

Facipót

bőrfehérítővel kitünő minőségben, a legolcsóbb árban szállít a

Wiener Holzschuh-Industrie
E. Ortony Wien II., Obere Donaustrasse 43.

Árjegyzék díjmentesen. 3536

Az „Acsev. Szárnyaskerék Dalkör” pünkösdkor elmaradt nagyszabású

népünnepélye, tündérestje, táncmulatsága

1914. évi június hó 14-én, vasárnap

délután és este lesz megtartva a városligetben.

Goity János

uri és női cipész 3443

Deák Ferenc-utca 8. szám.

Elvállalok megrendelésre a legdivatósabb női és férfi cipők készítését legjobb anyagokból, ugyszintén bármilyen orthopéd és alkalmi lábbelieket legszakszzerűbb és legizlésebb kivitelben, jutányos árakban. Főcélom, hogy gyors és előzékeny kiszolgálással igen tisztelt rendelémet mindenkör legjobban kielégítem.

KNAPP SÁNDOR

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi üzlet: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Modern ruhafestés legújabb divatszínre, minta után. — Ruhatisztítás vegyileg, száraz úton. — Továbbá csipke- és szövet-függöny, szörme, szőnyeg, butor-szövet, kézimunkák, keztyűk stb. stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat. 6543

Költözködők
figyelmébe!
Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3861
Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

ALAPITTATOTT 1889-BEN
Várhoz László
ur és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a nyári idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint férfi-, női- és gyermekcipők készítését, valamint Orthopéd-cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt esz közöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VARHOL LÁSZLÓ,
a lugosi honvédsereg tisztikarának szállítója

1—914. kpv. eln. sz.

Hirdetmény.

Mintán az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV. t. c. 55. §. 1. pontja szerint minden köz- és magán hivatal főnök hivatalból köteles a vezetője alatt álló hivatalnál alkalmazott választójogosultak jegyzékét a központi választmányának megküldeni, ezután is felhívom a helybeli összes köz- és magán hivatalok főnökeit, miszerint tisztviselőiknek és alkalmazottjaiknak névjegyzékét szoros a. b. c. sorrendben összeállítva a családi és melléknév, foglalkozás és lakás, életkor, iskolai végzettség az itteni tartozkodás idejének és a múlt évben reájuk akár helyben, akár másutt kirott egyenes állami adó összegnek (föld, ház, kereset, tőke, kamat és jársdék, vagy bányaadó) megjelölésével az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének a fent hivatkozott törvény értelmében leendő elkészítése céljából folyó évi június hó 15-éig beküldeni sziveskedjenek.
Arad, 1914. június 5.

Polgármester
mint a központi választmány elnöke.

Villany- és gáz-
berendezéseket olcsón elvállalok Nagy raktár modern csillárookban, asztali lámpákban, villany, gázizzólámpák és izzótestek, üvegek, prizmak, rojtok és minden a szakmába vágó cikkeken mérsékelt áron. Költségvetések díjmentesen
Városi és megyei telefon 627.

Kiváló tisztelettel

Návrády Ede
villany- és gáz-szerelő
Arad, Boros Beni-tér 9. szám.

Ideggyöngge férfiak

körjenek ezen baj azonnali megszüntetését tárgyaló ismertetést. 40 fillér postabélyeg csatolása mellett. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Cim 2325

„NOVA MECHANIKA 115.”
Budapest — Főposta — Flókbérlet 40.

Hehs-féle Vasaschinabor.

Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrohamok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyöngeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. — Készíti:

HEHS VILMOS
gyógyszertára 5187
ARADON, Batthyány-utca.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor.
Peppo hintőpor " " " 70 fillér.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is 8 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással együtt 70 fillér.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ára 1 üvegnek 70 fill.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melogen“. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona. 741

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában
ARAD, Andrásy-tér 22. sz.
Alapított 1836. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Visszatérni a háziasszonyi teendőkhöz

ez a nőmozgalom legjobb jelszava. Visszatérni az otthoni háziasszonyi, a gyermeknek az anyát: ez a célja a nőmozgalom komoly harcának. A modern háziasszony kötelessége természetesen egészen mások, mint a régié. A modern háziasszony alapos tudással kell rendelkeznie mindazon tudományágakban, amelyek a háztartás vezetésével közvetlen, vagy közvetett összefüggésben állanak. Mindenek előtt kímélt és áruismét kell alaposan tudnia. Csak akkor tud racionálisan gazdálkodni, ha tisztában van az élelmiszerek értékével, ha ismeri azokat a kémiai folyamatokat, amelyek a főzésnél végbe mennek.
A konyhakémia a legközelebbben és legkönnyebben a dr. A. Oetker Baden cég kész receptkönyveiből lehet megtanulni, amelyek minden főzõkereskedésben, drogeriában és élelmiszerkereskedésben ingyen kaphatók, amelyek dr. Oetker jól ismert sütőporait árusítják. Ott, ahol nem lehet kapni, kérjük a gyártót, dr. A. Oetker élelmiszer-gyára Baden Bécs mellett, amely mindenkinek ingyen és bérmentve küldi meg. 1813

Uj villanyvilágítási vállalat.

A n. é. közönséget értesítem, hogy kerékpár és mechanikai üzletemet **villanyvilágítási vállalattal** bővítettem ki. — Elvállalok mindenféle villanyvilágítási berendezéseket legjutányosabb árakban ugy új épületeknél, mint magánlakásokon.

GARTNER SAMU
villanyvilágítási vállalkozó és műszerész 8778
Arad, Weitzer János-u. 2. Telefon 751.
Legnagyobb kerékpárraktár.

Farkas János

mészáros és hentes,
Arad, József főherceg-ut 7.
Városi és megyei telefon 739.

Ertesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai naptól fogva üzletemben a különleges husokat a következő árakban árusítom:

Marhahus:

Szegyhus levesnek	1 kigr. 1.— K.
Leveshus	1 kigr. 1.28 K.
Leveshus	1 kigr. 1.52 K.
Pecsenye husok	1 kigr. 1.60 K.
Beaufstack	1 kigr. 2.— K.

Sertéshus:

Karaj	1 kigr. 1.84 K.
Czomb	1 kigr. 1.68 K.
Tarja	1 kigr. 1.68 K.
Lapoczka	1 kigr. 1.68 K.
Oldalas	1 kigr. 1.52 K.
Darált hus	1 kigr. 1.52 K.
Zsir	1 kigr. 1.40 K.
Zsir szalonna	1 kigr. 1.86 K.
Háj	1 kigr. 1.60 K.

Borjehus:

Pörkölt hus	1 kigr. 1.40 K.
Vesés	1 kigr. 1.40 K.
Szegye	1 kigr. 1.40 K.
Cottlete	1 kigr. 1.60 K.
Lapoczka	1 kigr. 1.80 K.
Czomb	2.40 K.

Ugyancsak a legjobb minőségű növendék hus is legolcsóbb árban kapható. 3628

Naponta frissen vágott marha, borju és sertéshus, legjobb minőségben felvágottak, sonka és kolbász, szalonna és zsir nagyban és kicsinyben. Szíves pártfogást kér:
Farkas János.

18974—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy az elmúlt napokban három csomag kulcs, közöttük Wertheim kulcs találtatott. A kulcsokat tulajdonosaik kellő igazolás után a kapitányi hivatalnál átvehetik.

Arad 1914. évi június hó 5-én.

Greén,
főkapitány.

11059—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A selyemhernyó tenyésztés előmozdítása és védelme tárgyában közírré teszem, hogy a selyemhernyó tenyésztéssel foglalkozók közutakon, köztutereken vagy utcákon lévő szederfákról tekintet nélkül arra, hogy foglalkozik-e hernyó neveléssel vagy nem az illető kinek háza előtt a szederfa áll, szabadon szedhetnek lombot; kivéve azon szederfákat, melyeknek törzse 10 cm./m. átmérővel nem bírnak és lombjuk méz és rézgálicz keverékkel permetezve vannak.

Ki selyem tenyésztési célra a lombzedést jogtalanul megakadályozza vagy a lombot megfertőzés által selyemtenyésztési célra használhatatlanná teszi, az 1894. évi XII. t. c. 95. §. d. pontjába ütköző kihágást követi el és 20 napi elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad 1914. évi május hó 17-én.

Greén
főkapitány.

872—1914. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

1. Arad sz. kir. város gazdasági széke a Perényi, Sárosi, Nagy Sándor-utcának asphalt burkolattal való ellátására zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet.

2. Ezen munkára vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy 5 pecséttel lezárt és „Ajánlat a Perényi, Sárosi, Nagy Sándor-utca asphaltpal való burkolási munkára.” felirattal ellátott sértetlen borítékba helyezett ajánlataikat a gazdasági székhöz címezve, a gazdasági tanácsnokhoz 1914. évi június hó 19-ik napján d. e. 10 órájáig a rendes hivatali órák alatt nyújtják be. A versenyárgyalás a fentjelzett napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

3. Az ajánlatok csakis az Arad sz. kir. város mérnöki hivatala által kiadott ajánlati mintán és költségvetési űrlapokon az egységárak pontos kitöltésével tehetők. Százalékos engedmények, vagy felülírtések kikötése tilos. Szabálytalan, távirati, elkésett, vagy utóajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

4. Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz Arad sz. kir. város házipénztáránál készpénzben vagy a K. Sz. 16. §-a 6. pontjában körülírt biztosítékképes értékpapírban történt letétét igazoló elismervény melléklendő. A bánatpénz a jelzett pénztárnál hétköznapiokon 9-től 12 óráig tehető le. Az ajánlatban pénz vagy értéket csatolni nem szabad. A szállítást elnyerő vállalkozó tartozik 5%-os bánatpénzét 10 %-ra kiegészíteni.

5. Azon pályázók, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a vállalatuk telepe, vagy lakásuk szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

6. Arad sz. kir. város fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlati árakra, szabadon választhasson, vagy esetleg mellőzze és egyik ajánlattevő sem támaszthat igényt azért, mert ajánlata el nem fogadtatott.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja. A szállítandó munkához kizárólag honi anyag használandó.

7. A munkák teljesítésének, illetve az építés befejezésének határideje 1914. évi október hó 15.

8. Egyebekben a közszállítási szabályrendelet, a vállalati általános és részletes feltételek és a szerződési pontozatok irányadók. A műszaki művelet, versenyárgyalási hirdetés, ajánlati minta, költségvetési űrlapok Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában megtekinthetők és 1 koronáért kaphatók.

Arad, 1914. június 2.

A gazdasági szék.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 241

Ajánlja

költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fűszedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajstító vasakat, Wolfgram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 481

12157—1914.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 60040/24—1914. sz. alatt kelt leirata alapján a báró Wüllersdorf-Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerész-katonára segélyezésére létesített alapítványra vonatkozólag pályázatot hirdetünk.

A pályázati hirdetmény hivatalos órák alatt a városi levéltárban megtekinthető.

Arad sz. kir. város tanácsától 1914. évi május hó 16-án.

A városi tanács.

Menetrend.**Arad—Brád.**

Arad	ind.	505	552	622	633	854	1153	1240	256	420	500	709
Ujszentanna			640				1238					
Pankota			631									
Borossebes												
Honcztó		411				1247					627	
Brád	érk.	655		1138	218			741	911		707	1000

Brád—Arad.

Brád	ind.		403	730		936		137	430				
Honcztó													
Borossebes			556										
Pankota													
Ujszentanna		602			736								
Arad	érk.	652	727	1034	848	131	815	350	1134	624	748	715	845

Ujszentanna—Kétegyháza.

Ujszentanna	ind.	643	942	1242	857	606	809
Kétegyháza	érk.	815	1111	224	541	747	952

Kétegyháza—Ujszentanna.

Kétegyháza	ind.	405	538	750	1047	801	624
Ujszentanna	érk.	554	725	923	1233	443	753

Borossebes—Menyházaafüldő.

Borossebes	ind.	1018	csak ünnep- és vasárnap	1245	naponta	640
Menyházaafüldő	érk.	1133	VI/1—VIII/31-ig	152	VI/1—VIII/31-ig	747

Menyházaafüldő—Borossebes.

Menyházaafüldő	ind.	naponta	512	225	csak ünnep- és vasárnap	524
Borossebes	érk.	VI/1—VIII/31-ig	615	350	VI/1—VIII/31-ig	630

A vastag számok a gyorsmotor-, a rendes számok a motoros, a dült számok a személyvonatokat jelzik.

A Tavaszi erős napsugarak és szelek ellen

arc- és kézborének megvédésére a leg-
hasznosabb az általános közkedveltségű

eredeti Kárpáti-féle

Benzoe Creme Ara 1 Kor.és **Benzoe Tejszappan** Ara 70 fillér,

a mely szeplőket, arcfoltokat és minden
arc tisztátlanságot az arcról meglepő
gyorsan letisztít.

Készíti és postán szétküldi

Kárpáti János

gyógyszertára

Arad, Boros Béni-tér 15. sz.

6 Kor. értékű rendelésnél postaköltség
nem számíttatik fel. 7031

***PRÓ HIRDETÉSEK**

KÜLÖNFÉLE.

Hehs-féle

Vasaschinabor. Sauerén szer vér-szegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrohamok, étvágytalanság, gyomor-bántalmak, láz, általános gyöngeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen egy felbőgtetnek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. Készíti: Hehs Vilmos gyógyszerész Aradon, Batthyány-utca. 5180

Nagy raktárhelyiség kiadó
augusztus 1-re Hajó-utca 1.sz. alatt.
Bővebbet Éles Ármánál. 3494

Mindenki olyan öreg,
aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regeneratórt, ezen készítménytől minden ősz haj visszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes gyógyszerész, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerésztárában. 1224

Mindenki azt mondja már; hogy **szeplők, májfoltok**

és minden arctisztatlanságok eltüntetésére legjobb az eredeti **Kárpáti-féle**

Benzoe tejserme ára 1 korona.
Benzoe tejszappan ára 70 fillér.

Főraktár: 4675

KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszerész
A R A D, B O R O S B E N I - T É R.

FOGAK

kiszása, tömése, fogcsorok, aranyhídak és koronák ideálisan szépen, ságára kitűnőnek, készűnek 8091

HALMOS

vizsgázott fogtechnikus műarmé-
den Asztalos Sándor-utca 10. sz.
(Szabadság tér és Asztalos Sándor-
utca sarok, 3663

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.

3175—1914. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál szervezett kulturpalota műtárosi állásra folyó hó 4-én 8848—1914. szám alatt kelt pályázati hirdetménynek egész terjedelmében hatályon kívül helyezésével a pályázati hirdetményt újból következőkben teszem közzé:

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál újonnan szervezett, a IX. fizetési osztály 8. fokozatába beosztott 2600 korona fizetés és

800 korona lakbérrel javadalmazott kulturpalotai műtárosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy képzettségüket és eddig eltöltött szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket Arad sz. kir. város Törvényhatósági Bizottságához címezve, hivatalomba folyó évi június hó 22-én déli 12 óráig nyújtsák be.

Az állás a Muzéumok és Könyvtárak Országos Szövetségének meghívásával törvényhatósági rendes közgyűlése választás útján fog betöltetni.

A megválasztandó műtáros a kulturpalotában levő könyvtárban is köteles lesz mint a könyvtáros mellé és nem alárendelt tisztviselő a részére kijelölendő munkát elvégezni.

Arad, 1914. június 9-én.
Lócs,
h. poláármester.

Értesítés.

Tudatom a tisztelt közönséggel, hogy lakásomat az Asztalos Sándor-utca 5. szám alól **Deák Ferenc-u. 38. sz.** belső udvarba helyeztem át, hol jó házikosztot úgy kihordásra, mint ottani étkezésre jutányos áron szolgálók.

Elfogadok alkalmi kifőzéseket lakodalmak, estélyek, uzsonnák rendezését elismert jó ízléssel.

Együttal igen tisztelt ismerős urhölgyeknek eddigi jóindulatu pártfogásukért köszönetet mondva, magamat továbbra is megtisztelő jóindulatukba ajánlva, vagyok kíváló tisztelettel: 3559

Karmanovszkyné
Róza, kifőzőné.

V. 945/1.—1914. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság fenti számú végzése által az aradi vasipar r. t. végrehajtató javára 74 kor. 90 fill. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 670 koronára becsült gyalupadok, pallók, gramcfon, varrógép és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Ezen árverés Horváth Sándor és fia cég 182 kor. 20 fill. és 29 kor. 80 fill. követelése és jár. erejéig elrendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Urbán Iván u. 17. szám alatt leendő eszközlésére 1914. évi június hó 10. napjának délután 5 órája határidőül kitértik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladottni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1914. május hó 24. napján.

Gyórfy Arnold
bíró. végrehajtó.
3684.

Csoda szép szőkehajszin

egyedül a

„KAMILLA“

hajszőkítő használata által nyerhető. Ártalmatlan, a haját nem vörösíti.

Kapható kizárólag: 3673

„Angyal“ Drogeria

Török Andor és Társa
Arad, Andrassy-tér 20.

Perza szőnyegek:

- Kirman
- Joragan
- Tebris
- Meschad
- Buchara
- Belues
- Afghan
- Musul
- Sarus
- Siras
- Sirvan
- Sumao
- stb. stb.

minden nagyságban egészen 5 Mtr nagyságig.

Ezen megbízható minőségek megtekinthetők reggel 8-tól 1-ig, 3-tól este 7-ig. 3671

Hoffmann Sándor

csipkeáruházában
Andrassy-tér 20. szám.

A magyarpécskai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

1048—1914. tkvi szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Pécskai takarékpénztár végrehajtónak Weisz Ferencz és neje Vogel Háni végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 4000 kor. tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett a mpécskai kir. járásbíróság területén levő, Ópécska községben fekvő, s a magyarpécskai 994. sz. tjkvben A. I. 4. sor. 847/b. hrsz. ház, udvar, kertből álló 378 □-öli területű ingatlanra 662 kor. kikiáltási árban, elrendelte.

Az árverést 1914. évi június hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-ékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előlegesen bírói letétben helyezésről kiállított letéti c. ös mervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t. c. 147. 150. 170. § §. 1908. XL. t. c. 21. §.)

Az, a ki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett,

ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyenlíteni (1908. XL. 25. §.)

Magyarpécska, 1914. évi április hó 4. napján.

Dr. Fraller, s. k.
3660 albiró.

Hatóságilag engedélyezett

Patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintifusz-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindentűt elhelyezhető.

A patkány- és egérintifusz bacilus árai:

- 1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.
- 1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine“

vegyészeti labororium
Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.
Telefon 10—15. 3561

6174—1914.

Hirdetmény.

Az 1914. évi csatornázási költség kivetését f. év június hó 8-tól a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közszemlére teszem.

Figyelmeztetem az adófizető polgárokat, hogy az ezen idő alatt bárki betekinthesse az adóztatásról meggyőződést szerezhessen.

Ezen közszemlére kitett költség elleni netáni felelősségekre a határidő ezen adóknak a könyvecskékben történt előírástól, illetve az előírt könyvecskék kézbesítési napjától számított 15 nap és a felelősségek a városi tanácshoz adandók be.

Arad, 1914. június 4.

Vannay Gyula, s. k.
tanácsnok.

PÁRISI SALON 1914.

ANGOL és GENRE
képes lev. lap

UJDONSÁGOK
érkeztek!

JÁMBOR

papírüzletébe,
Andrassy-tér 3.

Tabajdi-utca oldal. 1331
Tekintse meg kirakatait!!

Nagymennyiségű maculatura eladó.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apró hirdetésekről:

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban József főherceg-ut 22. Acsev-palota. (Bejárat a Kosuth-szoborral szemben.) Telefon szám 151.

Az apró hirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzők.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

A hirdetések este fél 6 óráig vétetnek fel.

Vidékről az apró hirdetések postautalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elír — avagy levélbéllyegeken.

A hirdetést a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszti.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Baross Park.

Nem hiszek magának, a kimagyarázásba belenyugszom ugyan, de nem sokáig. 8660

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugdíjas

máv. raktárnok jó információkkal bizalmi alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3626

Szoptatós dadának

ajánlkozik egy egészséges fiatal nő. Címe Luifer Józsefné Honat-utca 20. szám. 3671

ALKALMAZÁST NYER.

Tisztá,

fiatal bejárónő felvétetik. Vlkzolás nincs. Rákóczi-utca 11. ajtó. 5.

Keresek

intelligens fiatal leányt csupán nappalra ki egy fél éves leánya mellett foglalkozna. Cím a kiadóhivatalba. 3661

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Üzleti berendezés

és üveg falak (Irodának) olcsó árban eladó. Bővebbet Singer Sándor üzletében Forray-u 2. sz. 8688

Téglagyártási felszerelések

u. m.: verőasztalok, targoncák, formák, padlók, mind jókarban, továbbá szárítóssinek, takaródeszkák, acél sintalpak, cement kútgyűrűk, teljes kútfelszerelések és apró szerszámok, eladók. Sörház-utca 8. 8555

Téglaveréshez

megfelelő forgatott és összehordott agyag-föld (cca 1.000.000 téglának elegendő) földolgozásra, eladó, a földolgozáshoz hely is lesz adva. Sörház-utca 8. 8555

Fekete fedeles hintó

teljesen újonnan átalakítva, tüzfecskezdő, egy szecskavágó, egy mind jókarban, továbbá egy angol íróasztal, fényezett és festett íróasztalok eladók. Sörház-utca 8. 8555

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. Bleier Ignácz, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2888

Egy doboz

100 darab hártyalen levélpapír, 50 papír és 50 selyempapír bélésű boríték egy koronáért kapható Ingusz I. és Pia könyv- és papírke reskedésében. Telefon 517. 1941

Legfinomabb

szepességi málna-szörp különként 2 kor., üveg 20 fill. Citrom-szörp különként 2 korona. A citrom-szörp egy-két evőkanálnyi mennyisége alkalmas egy pohár legfinomabb limonádé előállítására. Szeder-szörp különként 2 kor. 40 fill. Ribizke-szörp 2 kor. 40 fill. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1224

Egy világos háló- és többféle butorok eladók. Rákóczi-u. 15. kapu alatt jobbra. 3680

ÜZLETEK.

Jóforgalmu szatócsüzlet korcsmával együtt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3681

Bérbeadó vagy eladó

üzletház, 12 éves vegyeskereskedéssel, korlátolt italmérségi joggal, 10000 lakosságu vidéki román községben. Felvilágosítást ad Szücs F. Vilmos Arad, Karolina-utca 8. 3622

Üzlethelyiség kiadó,

jelenleg hentes és mészárszék. Hunyadi-utca 5. sz. 8679

INGATLAN.

Telek eladó.

A Szőlő-utca 5-6. számú krbl. 800 □-l nagyságu üres sarok telek egészben vagy parcellánként előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet Dr. Singer Lajos ügyvédi irodájában Arad, Széchenyi-utca 1. szám. 8682

Házeladás.

Urbán Iván-utca 88. számú (volt Fejsze-u.) sarok telek és ház, könnyű feltételek mellett, szabad kézből eladó. 8229

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

Elismert legjobb szabásu divatbluzok

valamint

legújabb divatu fehér grenadin-, batist- és vászonruhák

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és
Gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.